

Naročnina mesečno
25 Din, za izo-
zema 40 Din — o-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Konjarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050 — nočna 2496, 2494 in 2050

SLOVENEČ

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.344 za inzerate;
Sara jevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

V Helsingfors!

V mestecu Maentsaali na Finskem je zbrana kmetijska vojska okoli 3000 mož, ki so pripravljene na pohod proti prestolici. To so čete takozvanih Lapcev — imenujejo se po pokrajini Lapui, kjer se je leta 1918 začelo gibanje za osvoboditev izpod boljševiškega jarma — in na čelu jim stoji ljudski tribun Kosola, nekak finski Mussolini, ki kuje diktatorske načrte. Imajo orožje, celo topništvo. Znamenje za udar je bil socialističen shod v tem kraju; z orožjem so Lapci razbili shod, ustraševali policijo, prerezali so telefonske in brzojavne sive s Helsingforsom in postavili vladi ultimatum s temi zahtevami: odstranitev notranjega ministra in deželnega glavarja ter razpust socialistične stranke, v nasprotnem primeru udarilo v prestolnico.

To je drugi pohod v Helsingfors. Julija 1930 je pod vodstvom Kosole prikorakalo pred poslansko zbornico v Helsingfors okoli dvanajst tisoč kmetov, ribičev in mlekarjev. Tedaj se je ultimatum glasil: Komuniste je treba izgnati iz države ali jim vsaj popolnoma onemogočiti javno udejstvovanje. Demokratska vlada gospoda Kallio se ni upala predložiti poslanski zboru niti teh protiuskupinskih zahtev, raje je odstopila. Novo vlado je sestavil sivolasi Svinhufvud, narodni junak iz osvoboditvenih bojev, ki je okusil tudi grenki kruh v sibirskih taborih; razpustil je poslansko zbornico in volitve so prinesle zmago nacionalističnim strankam (134 mandatorov proti 66 socialističnim), noben komunist se ni smel prikazati več v zbornico. Parlament je lahko izvedel reformo ustave po želji Lapcev — sami se nazivajo Lappo — in komuniste so popolnoma izločili iz javnega življenja.

Dotlej je bilo bivanje Lapcev v jedru zdravo, čeprav je v zunanji formi prekorakalo meje ustave. V ostalem se je prvi pohod v Helsingfors izvršil brez prelivanja krvi. Tudi finski katoličani so simpatizirali z Lapci, ker je šla akcija teh tudi za to, da se šola zopet pokristjani, da se v njo uvede varouk, in da se iztrga iz rok komunistično usmerjenega učiteljstva. Toda Lapci so kmalu zašli na kriva pota. Svoje nasprotnike, ki so količkar dišali po liberalizmu in socializmu — torej ne samo komuniste — so pričeli s silo izganjati iz Finske. Pogabili so jih kratkomočno na cesti, spravili na avtomobil in jih peljali na rusko mejo. Pravi evropski škandal je nastal, ko so Lapci ugrabili bivšega socialista in predsednika republike Stahlberga ter njegovo gospo in oba odpeljali na mejo. Ko je šel prišlo na dan, da se je vse to zgodilo na ukaz načelnika generalnega štaba Walleniusa, se je finska javnost pričela odvrnati od Lapcev in pri predsedniških volitvah (februarja 1931) je kandidat Svinhufvud, tedanji ministrski predsednik, le s težavo zmagal proti Stahlbergu. Do zmage mu je pripomogel le kompromis med srednjimi stankami, ki so omogočile izvolitev pristaša Lapcev samo zato, da bi Lapci iz razburjenja radi morebitnega poraza ne pričeli vnovič pripravljati preobrat in tako kaliti mir.

Vlada in tudi predsednik republike sta torej še danes desničarska, pač takšna, kakor so ju želeli Lapci pred prvim pohodom v Helsingfors. Kako naj si torej razlagamo grožnje Lapcev z novim pohodom? Lapsko gibanje se je med tem časom čedalje bolj radikaliziralo. Iz nacionalne in skoro konzervativne organizacije kmetov so se pod vplivom d. ugih fašizmov, predvsem nemškega, razvile udarne čete, ki nastopajo prav po vojaško. Njihove zahteve so čedalje večje. Kosola zahteva glavo notranjega ministra, češ, da je preveč popustljiv proti socialistom, in razpust socialistične stranke. Lapci trdijo, da so se komunisti po razpustu njihovih organizacij zatekli k socialistom in da je vsa socialistična stranka pravzaprav v rokah boljševikov.

Očitek, da ima pri socialističnih organizacijah vmes svoje prste Moskva, je neglede na to, ali drži ali ne, hladno preračunan. Vsa moč lapskega gibanja in njega popularnost izvira še iz leta 1918., ko je prav Lapui postala oporišče finskega upora proti boljševikom; prav tu je nemški general Mannenheim, ki ga je poklical na pomoč Svinhufvud, zbral svojo belo armado proti boljševikom in jih tudi premagal. Ime Lapcev je v ljudski domišljiji tesno zvezano z zgodovinskimi osvobodilnimi boji Fincev. Fincev še danes živi v strahu za svojo svobodo. Stranki, ki pride na glas, da je v zvezi z boljševiki, je pot med narod zaprta. To p. otiboljševiško razpoloženje med narodom sedaj Lapci izrabljajo za svojo propagando; zato vedno in vedno poudarjajo, da ni njihova borba naperjena proti parlamentarnemu režimu, pač pa proti komunizmu, ki se sedaj skriva pod plaščem socializma.

Notranje razmere v Finski zanimajo ves evropski svet. Finska zapira pot boljševizmu v Svedijo in Norvegijo in potem dalje proti zapadu. Dejstvo je, da so boljševiki Vzhodni Karelski, ki so jim jo morali odstopiti Finci v dorpatskem miru radi železniške zveze z Arhangelskom in kjer prebiva močna finska manjšina, dali nalašč pravice avtonomne republike — da odtod prav s pomočjo komunistično orientiranih Fincev vodijo komunistično propagando v Finski sami. Da si domače finsko p. ebičalstvo v Karelski še bolj pridobijo in ga lažje porabijo za svojo propagando v Finski, so sovjeti prepustili vodstvo te republike ruskim Fincev.

Gotovo je, da je nova pot, pot oboroženega pohoda, ki so jo zdaj nastopili Lapci, povsem zgrešena, ker ne vodi k pomirjenju dežele; saj je mir najboljši jez proti boljševizmu. Ta pot ne pelje k njihovu smrtu, ako je danes sploh še namen Lapcev pobijati komunizem. Vse nam oč kaže, da hrepenijo predvsem po oblasti po zgledu drugih

Medtem ko vojaki umirajo, delajo liferanti dobičke

Nankinški magacini pošiljajo na fronto granate iz — papirja

Granate iz papirja

London, 1. marca. Vzrok, da so tudi Kitajci postali bolj odjenjivi in si želijo miru, je v prvi vrsti ta, da nimajo več zadostnih sredstev, da bi se uprli nadaljnji ofenzivi japonske armade, ki po novih ojačenjih šteje najmanj 4 divizije. Najobčutnejše je hrabre kitajske vojske kantonske armade zadel bombardement japonskih letal, ki so uničila na več mestih železniško progo iz Nankinga v Shanghai, vsled česar je prestal dovoz municije in živil, ki so potrebna njihovi armadi.

Vrh tega so sedaj Japonci začeli izvajati svoj glavni načrt, da padejo kitajski armadi v h. bel iz izliva Jang Ce Kiang. Tam se namreč nahaja vas Liu Ho, ki ima slabo pristanišče, katero so pa Japonci po preteku zadnjih treh tednov za silo priredili tako, da se je mogla tam izkrcati ena japonska divizija. Na ta način bo kitajska armada prišla med dva ognja, čemur se spričo svoje nezadostne vojne opreme ne bo mogla ustavljati. Ob tej priliki se je pokazala velika korupcija, ki razjeda kitajsko državo. Kitajski vojski imajo puške starega tipa Schneider, ki so že l. 1911 bile izločene od uporabe, katere so pa spravili v skladišča, odkoder jih sedaj brezvestni liferanti dobavljajo kitajski armadi.

Najbolj senzacionalna najdba na bojnem polju okoli Sanghaja so granate, ki so fabricirane iz točnega papirja z železnim dnom in prebarvane s črno barvo. To so projektili, ki so jih liferanti prodali kitajski vladi, oziroma raznim kitajskim generalom, v teku l. 1924, ko je divjala državljanska vojna. Dasi je vrhov o poveljstvo kitajske armade vedelo, da so te granate iz papirja, jih je vseeno odposlalo na fronto iz nankinškega arzenala, da dvigne moralo vojakov v okoliščini.

Kitajske blazine so prazne

Močan nagib k miroljubnosti je pa tudi ta, da niso samo japonske finance v težavnem položaju, ampak so tudi blazine kitajske vlade v Nankingu brez beliča. Nankinska vlada se sicer sedaj pogaja z ameriškim bankami za posojilo 30 milijonov dolarjev. Ni pa veliko izgleda, da bo Kitaj ta denar dobil, ker hočejo Združene države obe stranki prisiliti k miru in zato washingtonski zunanji urad tega posojila seveda ne podpira.

Tudi Tokio želi miru

Finančni položaj Japoncev seveda ni tako kritičen in vlada kljub pogajanjem za premirje, ki so se vršila na angleški krizarki »Kent«, mrzlično nadaljuje s pripravami za daljšo vojno, če bi bila potrebna. Vlada je že evakuirala več šol, da jih v slučaju potrebe porabi za bolnišnice in je večje število javnih poslopij adaptirala za skladišča. Diplomatično pa stojijo stvari precej kritično. Moskovska vlada je namreč očividno v sporazumu z Washingtonom začela izvajati na Japonsko močan pritisk, da jo prisili k miru s Kitajsko, in zaradi tega se v Tokiu okrepija opozicija, ki poudarja, da Japonska kljub svoji vojaški premoči ne bo dosegla svojih namenov, ker si je nakopala sovražstvo Zedinjenih držav Amerike. Ti krogi poudarjajo, da je sedaj nastopil čas, da se sanghajska ekspedicija s častjo likvidira. Podoba je, da je vlada začela to mnenje resno upoštevati.

Amerika mob lizirala vse tihomorsko brodoge

New York, 1. marca. Predsednik Hoover se je odločno izjavil zoper gospodarski bojkot Japonske in se z njim strinja tudi član senata in kongresa. Hoover je namreč mnenja, da bi bojkot proti Japoncem pomenil silno posrbitven konflikt na Daljnem vzhodu, kar bi neizogibno privedlo do vojne. Na Hooverja je tudi zelo vplival nastop francoskega poslanika v Washingtonu, znanega Paula Claudela, ki je izjavil, da bi one države, katere bi začele bojkot japonskega blaga, zaigrale prijateljstvo Francije.

Pač pa je Hoover sklenil, da na drug način pritiska na Japonsko, da neha s sovražnostmi proti Kitajci. Mornariški minister je namreč dal vse ameriški vojni floti v Atlantiku nalog, da se združi s pacifičkim ameriškim brodoge, tako da bo v kratkem na Tihem oceanu plavalo 199 ameriških vojnih ladij, in sicer 12 linijskih ladij, 17 križark, 33 podmorskih čolnov, 81 rušilcev, 3 ladje za letala in 53 pomožnih ladij.

Močan pritisk Rusije

Sovjetska unija je te dni mobilizirala 100 000 mož rdeče armade v Vladivostoku in v Usuriskem okrožju. Rusi utrjujejo tudi luko Sudanko v Amurskem zalivu in so zasedli vsa mejna pod Primorjem in Mandžurijo pod vrhovim poveljstvom generala Blücherja. Sovjeti opravljajo te izredne priprave s tem, da trdijo, da Japonci podpirajo bivše caristične čete, nahajajoče se v Mandžuriji, in pa razne mongolske kneze, ki naj bi začeli ofenzivo proti sovjetski oblasti na Daljnem vzhodu. Zdi se pa, da ta nevarnost v resnici ne obstoja, ampak da Moskva nevarnost v sporazumu z Washingtonom, da bi Japonci prisilila k miru.

Ljudski podkomisar za zunanje zadeve Karahan je opomnil japonsko vlado, da je očividno pozabila na mir v Portsmouthu, ki je bil l. 1905 sklenjen med rusko carsko vlado in Japonsko in katerega eta Japonska in Sovjetska Rusija l. 1925 obnovili. Glasom tega sporazuma se vzhodnokitajski železnica ne sme rabiti v stratežne namene in se je Japonska takrat tudi obvezala, da ne bo koncentrirala nobenih čet na meji med Korejo in Rusijo, kakor je to sedaj storila. Ruska vlada upa, da bo Japonska spoštovala določbe portsmouthskega mira, predvsem pa, da bo skrbno čuvala koristi Rusije ob vzhodnokitajski železnici. Kot protiuslugo pa Rusija Japonci izredno in provizorično do-

voljuje, da sme prevažati po vzhodnokitajski progi omejeno število čet do postaje Haj Lin v bližini ruske meje, da vzdržuje red. To pa zato, ker so tudi kitajski člani uprave vzhodnokitajske železnice izrazili to željo.

Obenem se poroča, da mislita ruska in kitajska vlada v Nankingu obnoviti diplomatske stike, ki so od l. 1929 dalje pretrgani. Tudi ta korak ima očividno namen, da prisili Japonsko k odnehanju.

Priprave za ofenzivo se nadaljuje

Med tem ko se vršijo pogajanja za premirje med japonskimi in kitajskimi vojskovodji, se Ja-

ponci pripravljajo za odločilno ofenzivo, če bi bilo treba. Po neprestanem bombardementu so se Japonci polastili kraja Lu Can Van in so napredovali 2 milj daleč v smeri proti Ta Sangu. Obenem se izkrcujejo japonske čete v Liu Ho, da obklopijo kitajsko armado s severa. Nove japonske divizije sploh se niso stopile v akcijo, ampak samo organizirajo zaledje.

Novi japonski vrhovni poveljnik je sklenil, da z generalno atako začne v torek zjutraj ne glede na pogajanja, ki se vršijo v zadevi premirja. Japonska artiljerija je strahovito obstreljevala Ča Pej tako s topovi težkega kalibra kakor z aeroplanom in je požar uničil še zadnje ostanke tega mesta.

Tik pred mirom?

Obenem nova ofenziva Japonska hoče pokazati pest Rusiji?

London, 1. marca. AA. V zunanjem ministrstvu z zaupanjem pričakujejo izida intervencije velesil glede ukinitve sovražnosti v Sanghaju, čeprav so se danes nadaljevali ogorčeni boji kot posledica japonske generalne ofenzive na kitajske postojanke.

Uradni odgovor iz Tokija na formalne predloge, ki jih je snovil svet Zvez zvez narodov na pobudo Paula Boncourja, sicer še ni prišel, toda iz časopisnih brzojav iz Tokija se da sklepati, da bi bila Japonska vojna te predloge sprejeti in da je japonska japonska delegacija že dobila instrukcije v tem znislu. Akcija Sveta Zvez narodov je posledica nedeljskega sestanka med kitajskimi in japonskimi zastopniki na admiralski ladji siru Kellyja »Kent«, ki je zasidran pri Sanghaju. Sir John Simon je na podlagi tega sestanka sporočil Svetu ZN, da se je na tem nedeljskem sestanku dosegel načelni sporazum med Kitajci in Japonci, kakor je Paul Boncour orisal v glavnih črtah svoje predloge. V njih so v glavnem navedene tri točke:

Prvič, zainteresirane države naj se seselanejo z Japonci in Kitajci na konferenci okoli okroglo mize in naj tu sklenejo definitivni konec sovražnosti. — Drugič, konferenca naj se vrši na temelju, da Japonska nima političnih ali teritorialnih namenov na Sanghaj, Kitajsko pa mora na konferenci pristati na to, da se zagotovi varnost in nedotakljivost mednarodne in francoske koncesije, in tretjič, da se sovražnostni prekinejo, ko se konferenca sestane.

Listi sodijo, da bi bili pogoji, pod katerimi bi Japonska hotela pristati na ukinitve sovražnosti, ti: Obe armadi, kitajska in japonska, naj se umaketa na določeno razdaljo; ustanovi naj se posebna komisija, ki bo nadzirala ta umik; ta komisija naj bi bila v prvi vrsti sestavljena iz Kitajcev in Japoncev, razen njih pa bi lahko bili v njej tudi nevtralni člani. Naposled bi se moralo poskrbeti za varnost izpraznjenega ozemlja, če treba, z mednarodnimi silami.

»Times« pravi: »Nastopil je trenutek, ko morata obe prizadeti stranki storiti vse, kar je v njihovih močeh, da pride do mirne ureditve vseh vprašanj, in sicer ne s trdovratnim insistiranjem na nacionalnih interesih, prav tako tudi ne s žrtvo-

vanjem teh interesov, nego z združitvijo obojih interesov. Glavna pogajanja se morajo vršiti pod vodstvom Zeneve, kjer so kitajski in japonski zastopniki v stikih z odgovornimi ministri prizadetih držav in s Svetom Zvez narodov. Važno je, da pride do nagle odločitve in da se ta pogajanja preveč ne zavlečejo.«

»Eden izmed najbolj drilnejših simptomov zadnjih dveh dni zaključuje »Times«, »je v tem, da se zdi, da diplomacija zmaguje nad surovo silo.« London, 1. marca. Ker se tokijska vlada obotavlja sprejeti pogoje premirja, kakor jih predlagajo Kitajci, so Japonci davi zopet začeli novo splošno ofenzivo. Japonske čete so kljub najrditejšemu odporu Kitajcev polagoma prodirale proti jugu v hongkverskem parku. S tem so s strani Čapeja zopet prišli v nevarno bližino mednarodne naselbine. Od 11. japonske divizije se je sedaj izkrcalo 12 000 mož pri Šiliao-kavu.

New York, 1. marca. Z. Mornariško ministrstvo v Tokiu javlja, da se pri Sanghaju kitajske čete po glavni ofenzivi Japoncev umikajo v neredu.

Tokio, 1. marca. Iz Mandžurije prihajajo neugodne vesti, tako da hoče japonska vlada, če pride v Sanghaj do mira, poslati tamkajšnje proste čete takoj v Mandžurijo. Govori se, da je v ruskih obmorskih krajih koncentriranih 100 000 mož ruske rdeče armade z veliko množico municije in letal.

Washington, 1. marca. Z. Ameriški diplomatski predstavnik službeno poroča, da so japonski in kitajski delegati načelno sprejeli princip, da se mesto Sanghaj izprazni istočasno od obeh vojsk. Vse je odvisno samo še od obeh vlad v Tokiu in Nankingu.

Zadnja vest

V Parizu so optimisti

Pariz, 1. marca. Tu se smatra položaj za mirno poravnavo konflikta v vzhodni Aziji kot zelo ugoden. Sodi se, da so Japonci sedaj, ko so z vojaškimi uspehi obvarovali svoj prestiž kot velisila, resno pripravljene ustaviti svoje vojaške operacije.

Važen dogodek

Rim, 1. marca. AA. Kakor poročajo, bo v kratkem podpisana trgovinska pogodba med Francijo in Italijo.

Zameti na Poljskem

Lvov, 1. marca. AA. Zaradi snežnih zemetov je bil promet deloma prekinjen. Vlaki prihajajo v Lvov z zamudami.

Energični deželni glavarji

Dunaj, 1. marca. AA. Listi poročajo, da bodo avstrijski deželni glavarji o priliki konferenci, ki bo 4. marca na Dunaju, izročili vladi ultimativne zahteve. Te zahteve so sestavili na predkonferenci v Inmostu. Deželni glavarji zahtevajo razne upravne reforme v skladu z ustavo. Ako vlada tem zahtevam ne bo ugodila, bodo usavili delovanje svojih uradov, v kolikor so jim poverjene naloge prenešenega delokroga.

Večni žid

Praga, 1. marca. AA. »Pravo Lido« prinaša poročilo, ki jo je poslal Trockij v češčini češkoslovaškemu notranjemu ministrstvu. Trockij prosi, naj mu se dovoli bivanje v Pistinah ali katerem drugem češkoslovaškem kopališču. Trockij obljublja, da se ne bo mešal v politiko in da se bo, ko prebije 3 mesece na češkoslovaškem, takoj spel vrnil v Turčijo.

Prošnjo je priloženo zdravniško spričevalo, ki potrjuje, da je Trockemu potrebno zdravljenje v Pistinah ali kakem drugem zdravilišču te vrste.

Češkoslovaške oblasti zahtevajo, da predloži Trockij turški potni list in dovoljenje, da se sme evobodno vrniti v Turčijo, drugače pa ni nikakih ovir, da ne bi smel Trockij prebivati na ozemlju češkoslovaške republike.

Ciklon

Numea, 1. marca. AA. Na Novi Kaledoniji je divjal ciklon, ki je napravil veliko stvarno škodo.

Zagrebska vremenska napoved. Pretežno jasno, z malimi oblaki, še vedno hladno.

Obsedno stanje po vsej Finski

Viada hoče zatreti lašizem s silo

Stockholm, 1. marca, tg. Finska vlada je večeraj zvečer uveljavila zakon v varstvo republike, s čimer je deželo dejanski postavila v obsedno stanje. Ta zakon so 1. 1930 izsilili Lapovci kot varstvo proti komunizmu, sedaj pa se bo porabil prvič, in sicer proti njim. Zakon pooblašča vlado, da pobija državni sovražno agitacije, da sme vršiti hišne preiskave in aretacije in da vrši kontrolo na pošti, brzojavah, telefonih, v radio-postajah in drugih informacijskih sredstvih ter da sme odrediti, da je potovanje po deželi dovoljeno samo s posebnim dovoljenjem.

Lapovci, ki so se zbrali v Maentsaelau, so poslali vladi ultimatum, v katerem spominjajo vlado

na grozodejstva rdeče Finske l. 1918, katera se ne smejo ponoviti. Ultimatum zaključuje svoja izvajanja s sledečimi besedami: »Državna oblast mora izbirati, ali da nas izpremeni v prekuhe in pošlje nad nas svoje čete, da nas pokoljejo, ali pa, da razume ogorčenje vsega domoljubnega finskega naroda in zatreti marksizem.«

Listi vseh strank najostreje obsojajo postopanje Lapovcev. Samo oficijelni lapovski organ »Ajan Sana«, kateremu so večeraj zvečer prepovedali izhajanje, izjavlja, da je Maentsaelau samo prvi signal za začetek državljanske vojne v Finski. Davi ob treh je bila poslana večja policijska četa v Tavastehus, kjer je bil glavni stan Lapovcev, da aretira Kosolo, Valeniusa in še dva druga lapovska

voditelja. Ko je policija obkolila poslopje in ga preiskala, ni bilo za voditelji nobenega sledu več. Lapovci so opustili svojo načrt, da bi se peljali v Helsingfors in se z vlado pogajali direktno, ker jim vlada ni hotela dati p.oste polti. »Aften Bladet« poroča iz Aboja, da je 4000 Lapovcev, ki so bili večeraj zbrani v mestecu Salo na železniški progi Abo-Helsingfors, danes odkorakala proti Helsingforsu. Isti list trdi, da so danes s posebnim vlakom prepeljali tri čete glasovitega polka Björnsborg iz Aboja v Helsingfors. Vojaštvu straži v južni Finski vse železniške postaje, železniške mostove in važne prehode. Mnogi pristaši iz Lapoja in drugih krajev so odpotovali v Waso.

Inšpekcije dela

Naloga inšpekcij dela je prevzeti delavsko zaščito. Zato morajo inšpekcije dela pregledovati podjetja, intervenirati za odpravo nedostatkov, se zanimati za nesreče v podjetju, za delavsko gibanje in štrajke ter ekonomski položaj delavca. Sedaj je ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja, odsek za inšpekcijo dela in parnih kotlov, izdalo poročilo o delu inšpekcij dela ter parnih kotlov za leta 1928, 1929 in 1930. Iz poročila posnemamo glade osrednje inšpekcije dela sledeče važne podatke: Leta 1928 je bilo pregledanih 4995 podjetij s 150.000 delavci, s 426.000 k. s. Naslednje leto je bilo pregledanih 4414 podjetij s 173.000 delavci in 435.000 k. s., leta 1930 pa 7149 podjetij s 139.000 delavci in 378.000 k. s. V vseh podjetjih je bilo leta 1928 ugotovljenih 6460 nedostatkov, leta 1929 5170 nedostatkov in leta 1930 9452 nedostatkov.

Nesreč je bilo v obratih leta 1928 8483, od teh 173 smrtnih, leta 1929 9955, od teh 758 smrtnih in leta 1930 9899, od teh 148 smrtnih.

Poročilo za leto 1928 ugotavlja v splošnem, da se industrijske in obrtne delavnice izboljšujejo in da je bilo ustanovljenih zelo mnogo podjetij. Za 1929 ugotavlja poročilo, da se pozna kriza. Nadalje ugotavlja žalostno dejstvo, da se še vedno grade delavnice in vrše izpremembe v podjetjih brez predhodnega dovoljenja za to svrhu. V letu leta 1930 je bilo posvečeno mnogo pozornosti malim obrtnim obratom. Novih podjetij ni bilo dosti ustanovljenih, nasprotno so mnoga podjetja ustavila delo. Delavska stanovanja v malih obratih nikakor ne odgovarjajo obstoječim predpisom. Nadalje je bilo leta 1930 še mnogo delavstva neprijavljenega v socialno zavarovanje v zetski, moravski in var-darski banovini.

Zaposlitev delavstva kaže, da je bilo zelo mnogo mladotnega delavstva v podjetjih (pod 14 let). Pravtako po poročilu za 1928 ni bilo urejeno vajeniško vprašanje. Tudi uvedba nadurnega dela ni bila vedno prijavljena, kar je dalo povod pritožbam na inšpekcijo dela. Tudi za 1929 javljajo vse inšpekcije dela, da so v podjetjih zaposleni delavci in vajenci pod 14 leti. Posebej v ljubljanski in mariborski oblasti je bilo ugotovljeno mnogo zlorab vajencev. Poročilo za 1930 nadalje ugotavlja, da je bilo protizakonito zaposlovanje mladotnega delavstva pravtako, zaposlovanje žensk ponoči konstatirano v vseh banovinah. V nekaterih banovinah redni delovni čas ni bil vzdržan, posebno v primorski, moravski banovini in v Belgradu.

Gospodarski položaj delavstva

Za leto 1928 navaja poročilo, da so bile razmere slabe. V letu 1929 se je deloma polčil izboljšal. V letu 1930 pa je že nastopila industrijska kriza. Povsed v državi vlada pomanjkanje dela in delavstvo se klati po celi državi. Gibanje delavstva je bilo naslednje: leta 1928 je zahtevalo povišanje plač delavstvo v 49 obratih, pri tem je bilo zainteresiranih 6307 delavcev. Toda samo v štirih podjetjih je delavstvu uspelo izvoziti uspeh. Leta 1929 se je število delavskih gibanj za izboljšanje gmočnih razmer zmanjšalo na 10 obratov z 2583 delavci. Popoln uspeh pa je delavstvo doseglo samo v enem obratu. Naslednje leto je bilo delavskih gibanj v 9 obratih, toda z 9222 delavci. Uspeh je doseglo delavstvo v dveh obratih popolen, v ostalih pa le deloma ali nič.

Štrajki

Štrajkov je bilo leta 1928 zabeleženih v celi državi v 44 podjetjih s 5618 delavci. Pri tem je bilo izgubljenih nad 100.000 delovnih dni in je delavstvo v tem času izgubilo na mezdah 5,8 milijonov Din. Največje je bilo leta 1928 stavkovno gibanje v hrvaški tekstilni industriji, nadalje v Sloveniji v industriji kamna, stekla itd. Leta 1929 je bilo zabeleženih 13 štrajkov v prav tistih obratih. Pri tem je 2246 delavcev izgubilo okoli 13.000 delovnih dni v vsoti 0,6 milijona Din. Leta 1930 je stavkovno gibanje naraslo in je prišlo do stavke v 16 obratih s 4879 delavci, ki so izgubili skoro 50.000 delovnih dni in 1,46 milijona Din.

Številno parnih kotlov v celi državi je znašalo leta 1928 8806 s površino 239 milj. kv. metrov, leta 1929 je naraslo na 9071 s površino 278,3 milj. kv. metrov. Konec leta 1930 pa sta bila v celi državi 9592 parna kotla s površino 298,6 milj. kv. metrov.

V Portugalu vlada „mir“

Lizbona, 1. marca. AA. Včerajšnji dan, ko se je imela razglasiti generalna stavka v vsej državi, je v vseh portugalskih mestih minil popolnoma normalno.

Osebnosti

Belgrad, 1. marca. I. Volavšek Davorin, prof. Srednje tehnične šole v Ljubljani je premeščen na Sred. tehn. šolo v Sarajevu. — Za računskega kontrolorja pri ravnanstvu za gozdove v Ljubljani je postavljen Julij Lovrenčič. — Za podgozdarja I. r. pri gozdarski upravi v Bohinjski Bistrici je postavljen Vinko Avser, za podgozdarja I. r. pri gozdarskem ravnanstvu v Ljubljani je postavljen Jakob Jesenko. — Za uradniškega pripravnika pri gozd. upravi v Glini je postavljen Milan Šolaj in za urad. pripravnika gozd. uprave v Karlovcu Avgustin Horvat.

PROSLAVA JUBILEJA G. VIKTORJA TANCICA.

Nas list se je večeraj spominjal jubileja inšpektorja pivovarne »Unions« G. Tancica. Njegovi številni prijatelji, med katere spadajo tudi najbolj znane osebnosti našega mesta, so mu čestitke priredili prijateljski večer v staroslavni gostilni pri »Strajzu« na Poljanah cestni Vrlemu jubilarntu se ponovno naše čestitke!

Finančna debata v Belgradu

Belgrad, 1. marca. I. V narodni skupščini se je nadaljevala generalna debata o finančnem predlogu za leto 1932-3. V začetku seje ob 9 je finančni minister predložil narodni skupščini zakon o spremembah in dopolnitvah k zakonu o državnih trošarinah in je presil narodno skupščino, da naj ga smatra za nujnega. Ta zakonski predlog bo torej prišel na vrsto v narodni skupščini takoj po zaključku debate o finančnem zakonu. Iz predloženega zakonskega predloga posnemamo sledeče:

Trošarina na vino

§ 1 pravi, da garantirajo za trošarine na blago vsi lastniki z vsem svojim premoženjem, premičnim in nepremičnim.

§ 2 omenja prejšnji člen 4 zakona in določa na vsa vina, ki so v prometu v državi ali ki so uvožena iz inozemstva, trošarino 50 Din na 100 litrov, oziroma 100 kg vina.

V prvi opombi pravi zakonski predlog, da so ona vina, ki vsebujejo več ko 18 odstotkov alkohola, ne smatrajo več kot vina, ampak kot špirit in se bo od njih pobirala tudi državna trošarina, ki je določena za špirit. Državna trošarina na vino se pobira od konsumenta, ki je vino kupil. Izvzemaj prejšnje predpise, morajo trgovci z vinom in z drugimi alkoholnimi pijačami, ako se bavijo tudi s proizvodnjo vina v svojih lastnih vinogradih, prijaviti pridobljeno količino vina do 20. novembra vsakega leta in plačati državne trošarine po izvršenem odtakanju vina.

Četrta pripomba k temu paragrafu dovoljuje banovinam, da smejo od 1. aprila 1932 določiti na vino banovinsko trošarino v znesku največ 50 Din za vsakih 100 litrov, ki so bili konsumirani v ozemlju banovine. Pravtako ima tudi vsaka občina od 1. julija 1932 naprej določiti občinsko trošarino najvišje do 100 Din za vsakih 100 litrov vina, konsumiranega v občinskem ozemlju.

V peti pripombi se govori, da se za vsakega most kakor tudi na ostale naravne soke od sadja ne sme pobirati ne banovinska, ne občinska trošarina.

V sedmi pripombi pravi zakonski predlog, da oni kmetje, ki nimajo svojih lastnih vinogradov, smejo za svojo domačo potrebo kupiti 50 litrov vina na leto, ne da bi plačali državne, banovinske ali občinske trošarine, in sicer pod pogojem, da to vino kupijo neposredno od lastnikov vinogradov samih.

V deveti pripombi se pooblašča finančni minister, da sme v sporazumu s kmetijskim ministrom in trgovinskim ministrom predpisati posebna navodila za pomoč domačemu vinogradništvu. Izdatki, ki bodo s tem nastali, bodo šli na račun rednih dohodkov od državnih trošarin.

Prodaja špirita se centralizira v Belgradu

Ostale opombe se nanašajo na trošarino na špirit, ki se zniža. Obenem se prodaja špirita nanovo organizira. Proizvajalci špirita morajo organizirati svojo prodajno centralo za špirit v Belgradu. V slučaju, da se v roku 30 dni po objavljenju zakona prodajna centrala od strani prodajalcev špirita ne bo ustanovila, je bo ustanovila finančno ministristvo samo. V vsakem slučaju pa bo finančni minister imel v upravi centralo za prodajo špirita svojega komisarja in dva druga člana, katere bo on sam imenoval. Preko te centralo se bo vršila prodaja špirita v državi in se bo vršil tudi njegov izvoz v inozemstvo. Cene za špirit bo določil finančni minister po zaslišanju centralne uprave prodaje centralo v Belgradu. Kar se tiče izvoza špirita v inozemstvo, se bodo prenesli na centralo v Belgrad vsi kontingenti špirita, ki se nahajajo v prometu, tako da se bo špirit lahko izkorsil za izvozne namene. Sestava centralo in njen delokrog bosta predmet posebnih odredb finančnega ministristva in stroški, nastali radi ustanovitve te centralo, se bodo krili iz dohodkov trošarin na špirit v državi.

Trošarina na žganje

Člen 72 zakona o državnih trošarinah ima sledeče spremembe: Na žganje, ki se nahaja v prometu v državi ali se uvaža iz inozemstva, se pobira trošarina 8 Din od hektolitrske stopnje.

Državno trošarino na žganje plača konsument, ki žganje kupi. Banovine od 1. aprila 1932 lahko določijo banovinsko trošarino v znesku 2,50 Din za vsako hektolitrsko stopnjo žganja, konsumiranega na ozemlju banovin. Občine pa bodo smele od dne 1. julija 1932 določiti občinsko trošarino do 2,50 Din za vsako hektolitrsko stopnjo žganja, ki bo konsumirana na ozemlju občine.

sumirana na njihovem ozemlju. Kupec žganja, ki ni prijavil in ni plačal državne trošarine na kupljeno in pridobljeno žganje, se bo kaznoval zaradi tiho-tapstva.

Debata

Nato se je nadaljevala debata k finančnemu zakonu in kot prvi govornik je nastopil bivši glavni urednik »Vremena«, poslanec Zivančević.

Debata je bila zanimiva v toliko, da je notranji minister dr. Milan Srškić polemiziral s predloženimi izjavami poslanca dr. Angjelino-viča, ki je v svojem govoru navedel nekatere kritične opombe.

Minister dr. Srškić se je energično zavzel za obstoječo uredbo države v banovine s stališča absolutnega narodnega in državnega edinstva.

Govor poslanca Ureka

Belgrad, 1. marca. I. V debati o finančnem zakonu se je javil k besedi tudi poslanec Ivan Urek, ki je na koncu svojega govora izjavil, da je imel za časa volitev težava in da se kot župan in kandidat ni smel približati volišču. G. Urek je nadaljeval: Takšni smo mi Slovenci in takšno je naše ljudstvo. Povedati hočem nekaj, kar nihče na svetu ne more razumeti in nihče ne more verjeti, da je to sploh mogoče, kajti danes, ko je prešlo že tri mesece od volitev, je ostalo vse pri istem, kakor je bilo za časa dr. Korošca. Vsi ljudje, ki so bili postavljeni od dr. Korošca, so še ostali na svojih mestih. Govori se dalje izčrpano o tej zadevi. »Četudi so ti ljudje mogoče najbolj sposobni, vendar mislija, da se mora to popraviti in druge, ki so bili od njih preganjani, postaviti na njihova mesta. Toda ti dr. Koroščevi ljudje sedijo še vedno na svojih mestih. Mi se že tri mesece trudimo, da to popravimo. Hodimo na pristojna mesta in razlagamo, kakšen je položaj v Ljubljani in na splošno v Sloveniji. Tako nam zastoj obetajo vsak dan, zastoj pišejo v svoj beležnik, drugi dan nam rekoče pove, da se bo uredilo tekom enega tedna. In kadar vprašam, če je že kaj prišlo od pristojnih mest, pravijo, da še ni prišla nobena stvar. Gospoda moja, na ta način ne moremo sodovati in ne moremo vsega, kar se od nas zahteva in kar se nam servira, sprejeti kot sladkor. Mi smo pokazali, da smo bili lojalni in da smo vedno delali za korist našega naroda. Naj se torej z nami računa in naj gospodje upoštevajo ono, kar narod potrebuje in kar narod zahteva.«

Za g. Urekom so govorili še poslanci Marković, nadalje dr. Kožulj, ki je zaogovarjal zahteve obmorskih pokrajin in potrebe naše trgovske mornarice, ter poslanec Dadič, ki je čestitil vladi in finančnemu odboru, da je izdelal tako primeren proračun.

Nelojalno mesto Gdansk

Varšava 1. marca. AA. List »Ilustrovani Kurier Kodzjenja« prinaša v svoji številki z dne 29. februarja 3 dokumente, ki dokazujejo nelojalno ravnanje Gdanska glede izpolnjevanja odredb mirovnih pogodb in glede vpliva Nemčije na politiko Gdanska. Eden teh dokumentov dokazuje, da se senat svobodne luke v Gdanskem ukvarja s tiho-tapstvom. Drugi dokument navaja, da se na področju Gdanska ustvarjajo organizacije, katerih delovanje je naperjeno proti Poljski.

List ugotavlja, da se celo oblasti v Gdanskem udeležujejo te akcije, ki bi utegnile izzvati nove nemire in morda celo vojno.

Iz tretjega dokumenta se da sklepati, da vodi Gdansk navzile določilom versajske mirovne pogodbe neposredna pogajanja z Nemčijo, pri čemer brskira poljsko zunanje ministristvo, ki ima po mirovnih določilih pravico in nalogo voditi zunanjo politiko Gdanska.

Pilsudski obišče Romunijo

Varšava, 1. marca. AA. Poljski listi poročajo, da bo v začetku marca odpotoval maršal Pilsudski v Romunijo, da prevzame častno poveljstvo nad 16. romunskim pešpolkom, ki mu je poveljnik.

Pariz, 1. marca. AA. Danes je tu umrl znameniti astronom Bigourdan, star 81 let.

Pariz, 1. marca. AA. Parlament je sprejel proračun za mornarico in za vojno.

Hillaire Belloc:

Nov položaj katolištva v Angliji

Izprememba, ki se je polagoma izvršila v mnenju večine angleškega naroda nasproti nauku, morali in praksi katoliške cerkve v Angliji in po vsem svetu, je eden najznamenitejših pojavov našega modernega časa. Ni mogoče prezreti dejstva, da so se nazori silno izpremenili. Opozicija sicer še vedno obstoja, a izgubila je vso moč.

Poprečnemu protestantu se je vedno upirala vsaka liturgija in ves sijaj službe božje, prav posebno pa nabožne slike. Sploh je bilo protestantskem Angležu katoliško pojmovanje nadnaravnega, izraženo v konkretnih oblikah, nekaj abotnega in nelogičnega. Ti ljudje niso verovali v nadnaravno dogodke stare in nove zaveze, a dočim so zavzemali nasproti sv. pismu stare zaveze nekako — dejal bi otroško — preprosto stališče in se niso zgledovali nad tamkaj opisanimi čudežnimi dogodki, so vse čudeže po apostolski dobi zametali in zasmehovali. Razen tega so bili v protestantskih krogih trdno prepričani, da so vse dežele, v katerih je bilo katolištvo vodilna sila, stalno nazadovale in se bližale propadu.

To mnenje je še okrepjevala okolnost, da je v deželah s protestantsko kulturo naraščalo blagostanje, število prebivalstva in vojaška moč. Protestantizem je imel hegemonijo nad civiliziranim svetom, posebno odkar je v Nemčiji prevladala Prusija in je postajal angleški vpliv na svetu vedno večji. In istočasno so bile katoliške dežele neprestano pozorišče revolucij in homatij in med seboj so bile tako needine, da je bil njihov položaj v svetu jako oslavljen.

Zanimivo je, kako se to mišljenje še danes jasno odraža v delih Carlyle-a, Kingsley-a, Drake-a, Hawkinsa in Trollope-a.

Če pride Trollope tudi le posredno, zdaleč v dotiko s katoliško cerkvijo, se takoj pokaže, da sam nima nobenega pojma o katoličanstvu, marveč je enostavno sodil o njem, da je strašno, abotno in človeka nevedno. Katoličan je bil zanj človek, ki veruje v vse mogoče abotnosti, in to prisično, ker je takoleimovanemu papežu dolžan slepo pokorščino. Trollope je pač najboljša priča za tako mišljenje med protestanti, ker je čustven in pošten pisatelj, ki je v točnih in ostrih potezah podal sliko družbe, v kateri je živel in katere tipični predstavnik je bil.

Preobrat se ni izvršil skokoma, marveč skrajno počasi. Toda če primerjamo Anglijo iz 60. in 80. leta minolega stoletja z današnjo, potem takoj opazimo veliko razliko. Polagoma smo se navadili reči, da se je mnogo izpremenilo v naš prid in da je evangelski miselni svet izgubil skoraj vso svojo moč in energijo. Vendar se pa zdi, da je namesto tega nastopilo nekaj drugega: močnejše, aktivnejše in trajnejše nasprotje. To moramo spoznati in se pravočasno postaviti v bran, kajti to nasprotje hitro raste in se vedno bolj krepi.

Nova zgodovinska dejstva je treba meriti v novimi merili. Kakšno je novo razmerje nasproti cerkvi? To je v prvi vrsti opozicija proti nečemu, kogar moči smo spoznali in nam prav zato velja za nevarnost.

Prav za prav protestantski Anglež katoliško cerkve danes ne pozna bolje kakor preje. Tako n. pr. tudi danes ne ve, kaj je katoliška filozofija, toda zato pa ve, da katoliška filozofija obstoja in da ta filozofija obsega vse človeško življenje. Pred nekoliko sto leti so bili domalega vsi izobraženi Angleži mnenja, da katoličani iz pokorščine verujejo vsakovrstne abotnosti in neverjetnosti in delajo pri tem svojemu razumu silo. Tudi danes je angleški protestant mnenja, da katoličani razumu niso bogve kako naklonjeni, a ve, da vse to spada v sistem, ki drugih, nič manj pametnih izobražencev ne zadovoljuje samo, marveč jih celo navdušuje.

Nič manj važna ni izprememba glede političnega vpliva katoličanstva; danes ne more nihče več trditi, da katolištvo dežele slabi. Nasprotno! Toda ravno zato raste zagrenjenost in nasprotje proti katolištvu.

Preje so Angleži pobijali katoliško cerkev na viteški način. Izčrpano so pisali o katoliški literaturi in katolištvu javno pobijali. Tem bolj čudno je bilo, da je služila kot učna knjiga v šolah zgodovina katoliškega duhovnika Lingarda prav do vlade kraljice Viktorije.

Potem so vse katolištvo enostavno zamolčali ali zasmehovali. S tem naj ne bo rečeno, da nepristranska zgodovina izžareva danes manj moči nego v prejšnjih letih. Nasprotno: njen vpliv je trenutno zelo velik in še vedno narašča. Toda tisk ne govori več o tem.

Domnevam, da se bo opozicija še okrepila, čeprav je njen značaj docela drugačen. Nisem še gotov, ali smo katoličani dovolj močni, da izkoristimo to izpremenjeno ravnanje v svoj prid. Mi, in samo mi, čuvamo in branimo sedaj katoliško tradicijo v npravnih vprašanjih in krščanskem nazoru o življenju. Boj napovedujemo novomaterializmu in napačnemu pojmovanju lastnine.

Če bomo ohranili katoliškemu duhu bojevitost, če se bomo držali discipline in enotnosti, če bomo razvili naš tisk, da bo kos nasprotniškim, če bomo imeli moč, ki bodo znali našo prednost izkoristiti, potem se bo enkrat še vse v dobro obrnilo.

(Ponatis prepovedan.)

Puč madjarske vlade

Grof Karolyi iznenada odgodil parlament

Budimpešta, 1. marca. Ž. Danes se je vršila seja madjarskega parlamenta, na kateri je na veliko iznenadenje vseh narodnih poslancev začel govoriti grof Karolyi. Grof Karolyi je v svojem govoru orisal program vlade ter sporočil poslanecem, da je bil del časa bolan in da radi tega ni mogel sporočiti svojega stališča o raznih politično-gospodarskih vprašanjih. Sklenil je, da danes obvesti o vsem tem narodne poslance. V svojem govoru se je doteknil finančnih pogajanj, katera je vlada vodila v inozemstvu in v Budimpešti z inozemskimi upniki. Izjavil je, da pri obstoječih pogojih Madjarska ne more zadovoljiti svojim plačilnim obvezam. Zaradi tega se je morala vlada začeti pogajati za nova posojila, in upa, da bo prišla do končnega cilja.

Grof Karolyi je nato govoril o raznih notranje-političnih vprašanjih in sporočil narodnim poslanecem, da je vlada uvidela potrebo reforme volilnega zakona in da se s tem že resno bavi. Čim bo imel parlament čas, bo skušal rešiti to vprašanje, vendar pa so za enkrat važnejša gospodarska vprašanja, ki so v zvezi za vsakodnevnimi potrebami ljudstva. Ko bodo ta vprašanja rešena, se bo takoj prešlo na volilno reformo. Nov volilni zakon bo ta, da bo zadovoljil vsa mesta in pokrajine. Vlada je sprejela idejo ustvaritve nacionalne unije, vendar pa grof Karolyi misli, da mora na čelu tega nacionalnega edinstva biti današnja vlada, odnosno on sam. Na koncu govora je Karolyi prečital na največje iznenadenje in vznemirjenje vse opozicijske dekret o odgoditvi parlamentarnega zasedanja

na nedoločen čas. Socialisti so ogorčenje vplili in klicali: »To je puč proti parlamentarizmu! Vsi opozicijski poslanci so odšli iz kluba ter nato razpravljali o tem nepričakovanem puču proti parlamentu.

Korak vlade je tolmačiti kot poizkus, da se izloči parlament in ustanovi samovlada madjarske aristokracije, ki se hoče izogniti posledicam svoje koruptivne politike, katera je pritirala deželo na rob propada in finančnega poloma. Obetana volilna reforma je pesek v oči ljudstvu in ima samo namen zasigurati pomoč vladajoče klike grofa Bethlena, ki rabi grofa Karolyja kot svojo lutko. Korak vlade, ki se je bliskoma zagnal po mestu, je izzval veliko ogorčenje in nejevolje.

Jesenice PRED KATASTROFO

Kranjska industr. družba odpovedala osem delavcem in uradnikom

Ljubljana, 1. sušca.

Davi je »Slovenec« priobčil komunikacijo, izdan od strani podjetja, v katerem naznanja javnosti, da bo s 15. sušcem ustavilo vse jeseniške obrate, in ki s svoje strani utemeljuje ta trdi ukrep.

Danes je podjetje v svojih obratih delavcem in nameščencem sporočilo svoj sklep, ki prizadeva neposredno do 10.000 ljudi, ne glede na druge tisoče, ki so posredno živeli od tovarn. Za nas je jasno najprej to, da tak ukrep, ki grozi eksistenci 10.000 ljudi, ne sme biti izdan s stališča enostranskega interesa, kakor je bil izdan ta. Davi priobčeni komunikacije se peča le s položajem in stanjem kapitala, to je s skrbmi pri tovarnah s kapitalom interesiranih gospodov delničarjev in upravnih svetnikov. Za nas, ki presojamo gospodarstvo z drugih vidikov, s človeških in krščanskih, je to stališče enostransko. Za nas ne eksistira le interes kapitala, marveč mnogo bolj interes dela, človeška pravica in materialni in moralni interes delavnega človeka!

In ta človeški interes je pogazen! Deset tisoč ljudi je z enim podpisom vrženih na cesto. In proti temu protestiramo s svojega človeškega, krščanskega in tudi slovenskega stališča! Protestiramo pa tudi opravičeno s svojega državnega stališča! Kdo je kriv, da je prišlo do teh žalostnih in zgodovinskih tragičnih trenutkov na naših Jesenicah, o tem pisati ni danes čas. Danes je čas odločno poprijeti za delo, da se take nemogoče razmere odstranijo. To pa je stvar tistih, ki se jih tiče!

Zivljenje in obstoj 10.000 naših slovenskih sinov in hčera nikdar ne sme biti predmet kakih kupčij med interesi kapitala! Delavstvo hoče delati! Dolžnost merodajnih je, da jim dajo dela in zaslužka!

Delavstvo pa prosimo, naj ohrani mirno kri do skrajnega premaganja!

Jesenice, 1. sušca.

Najprej vest iz časopisov, nato pa še razgledi KID, da bo vse jeseniško delavstvo postavljeno na cesto, so povzročili med jeseniškim delavstvom ogromno in nepopisno razburjenje. Delavci in njihove družine so se naenkrat znašle v skrajno obupnem položaju, iz katerega si delavstvo ne ve izhoda. Ogorčenje delavstva nad tem, da je njihova usoda vredna prav toliko, kakor vsakega vrabca na cesti, je umevno. Iz tega obupnega razpoloženja si je mogoče tudi tolmačiti nekatere hrupne incidente, ki so se pripetili danes na Jesenicah.

Ko je davi delavstvo prišlo na delo, je opazilo afiširane plakate, s katerimi je KID sporočila delavstvu, da jih postavlja dne 15. marca na cesto. Odpoved je skupno prizadela 2150 delavcev in okoli 100 pisarniških moči, torej prav vse uslužbenke KID na Jesenicah. Delavstva se je prvi trenutek

polastilo ogorčenje, tako da je planilo k razglasom in jih potrgalo s sten. Malo pred deveto dopoldne je delavstvo zagledalo v martinari nekega mojstra, ki je tuje in Nemece, ga pograbilo in ga odneslo iz martinarne, vse ogorčeno, češ ta tuje ima kruh pri nas, mi domačini ga pa izgubljamo! Sicer pa se mojstru ni zgodilo nič zalega. Drugi, na katerega se je na podoben način izlila jeza delavstva, je bil glavni inšpicijent delavstva ing. Rekar. Iz doslej nam neznanih razlogov se je ta gospod delavstvu nekaj zameril in zato je moral tudi ta ob današnjem razburjenju delavstva iz tovarne.

Generalni tehnični ravnatelj ing. Dostal je nato izdal sklep, ki ni bil primeren za ta psihološko nevarni trenutek. Sporočil je namreč delavstvu, da je ustavil delo pri dveh pečeh, obeh pa je zahteval, da se delavstvo sprijazni z obema eksperimentiranimi gospodoma, ali pa sploh ustavi delo v tovarni. Delavstvo pa je izjavilo po svojih zastopnikih, da bo zapustilo takoj delo, če se ustavljene peči ne spravijo v pogon. Ob 1 popoldne je ravnateljstvo tej zahtevi ugodilo, naker se je delo zopet začelo. O drugih ukrepih se delavci še posvetujejo.

Delavstvo je sklenilo, da na najučinkovitejši način manifestira svojo voljo do življenjskega obstoja in do svojih pravic. Sklenilo je namreč, da že ta četrtek napravi velik pohod z Jesenic v štiri ure oddaljeno Radovljico, da tam pred okrajnim glavarjem kot zastopnikom oblasti dokaže vso veliko stisko, v katero je brez lastne krivde zašlo. Vse delavstvo odkoraka v četrtek v sklenjenem pohodu proti Radovljici. Prizadetih je s sezonskim delavstvom okoli 3000 delavcev, skupaj z njihovimi družinskimi člani nad 10.000. Vsi ti so odločeni, da napravijo v četrtek dolgo pot v Radovljico. Pripravlja se torej pohod, kakršnega Gorenjska po njegovem značaju in po velikosti še ni videla. Delavstvo pa je že obljubilo oblastem, da na noben način in pod nobenim pogojem ne bo kalilo miru in javnega reda.

Jeseniški župan mr. Zabkar je izdal nekaj oklice, v katerem pozivlje slovensko javnost za pomoč delavstvu. Že dosedaj pa je Vincencijeva konferenca napravila za uboge ljudi mnogo dobrega, čeprav je bil g. župan izdal prepoved, da se ne sme nabirati za nobeno drugo dobrodelno akcijo ko za ono, ki jo vodi občina. Vincencijeva konferenca pa že sedaj daje dnevno 85 osebam brezplačno hrano.

Omenjati moramo tudi ob tej priliki, da je delavstvo v nejevoljo gledalo, kako se je vršil zadnji nedeljski velik ples, tudi prihodnji nedeljo pripravljajo baže neki akademiki in to baže celo pod pokroviteljstvom Rdečega križa, ples na Jesenicah. In to v času velike krize, ko so Jesenice pred katastrofo in smo povrh še sredi posta! Ne plešite, ko vaši soljudje obupujejo!

Pismo s Koreje

Ulica v Seulu

Seul, 1. febr. 1932.

Gospod urednik! Kajne, da se boste začudili, ko boste dobili to moje pismo iz daljne dežele Koreje, kjer so nekoč vladali slavni domači cesarji, napol bogovi, danes pa gospodarijo Japonci. Jaz sem tu misijonar, ki sem zašel v to bajno lepo deželo iz Kitaja.

Kaj posebnega Vam še ne morem sporočiti iz novega polja svojega delovanja, kakor samo to, da se tu zelo pozna vojna, ki jo imajo Japonci s Kitajci. Dan na dan, noč na noč vozijo skozi Seul vojaški transporti. Sicer imamo tudi mi hudo gospodarsko krizo, zlasti kmetiču zelo trda prede, vendar pa je vojna prinesla zopet dobička raznim tovarnam, vojaškim dobaviteljem in mešetarjem, pa tudi kmetiču zaslužki kak belič od vojašline.

Notranje razmere Koreje mi še niso posebno znane. Japonci so dobri upravniki, to moram reči, ampak hudo oblastni so, posebno vojaščina. Toda kljub temu so prilike v Koreji vse kaj drugega kakor n. pr. v Kitaju, kjer sem dolgo vrsto let mi-

sijonaril. V provinci, kjer sem jaz deloval, so vsi mandarin in podmandarin postopali na lasno pest kakor kakšni suvereni. Pravico so delali z bambusovo palico, izdajali samooblastne zakone in vladali vsemu, počenši od vrhovne uprave in bogodržanja do ribolova. Tako n. pr. smo imeli v okraju Ko Če Fu podmandarina, ki je učiteljem zapovedal, da morajo vsem učencem šol v njegovem okraju dati nalogo, naj vsak pove, ali je za generala Čang-kajška ali za generala Feng-lusjana. Tako je mislil izvedeti, na čigavi strani so njihovi starši. Podmandarin je bil namreč za Čang-kajška, s katerim sta bila močno prijatelja, in je na ta način hotel dognati, na katere ljudi v svojem okraju more računati, katere pa bi kazalo dobro preteptati z bambusovo palico po petah, da bi postali mehkejši in Čang-kajšku udanejši. Pa še drugih takih slučajev smo tam doživeli vse polno. Zdaj sem ves srečen, da sem iz Kitaja proč.

Ob priliki Vam bom zopet pisal, ker vem, da Vas orientalske razmere zanimajo. Zvenkrat bo-

Na trnjevi poti za svojo univerzo

(Nadaljevanje)

To znamenito spomenico so dne 7. junija leta 1848. objavile »Novice« pod naslovom »Vseučilišča nam je v Ljubljani treba.« Kranjcem pa tudi vsem Slovincem sploh v prevdriki, kot nekaj oklice na narod. Žal pa ni našla tudi primerne podpore pri potujočem magistratu in pri fevdalnih deželnih stanovih, kajti obe korporaciji sta odklonili vsako podporo. Naučno ministrstvo je na vlogo licejskega profsorskega zbora meseca septembra l. 1848. odgovorilo, da v polni meri priznava vse razloge, ki govorijo za ustanovitev zahtevane univerze, a za takojšnjo izvršitev manjka sredstev, razen tega bo pa tudi to vprašanje rešila pripravljajoča se reforma vsega avstrijskega šolstva. Vkljub temu je pa ministrstvo že meseca aprila l. 1848. dovolilo prof. Ungerju, da predava absolutiranih slušateljem ljubljanskega liceja o državnem pravu ustavne monarhije, s čemer je bil dejansko podan nekak prvi začetek nove slovenske pravne fakultete v Ljubljani. Unger je bil razen tega voljan prevzeti še predavanja o kazenskem in naravnem pravu, prof. Kleemann pa o statistiki, toda ministrstvo je za enkrat še odklonilo formalno ustanovitev prvega letnika pravne fakultete. Glede na to je začela vsa slovenska javnost veliko gibanje za ustanovitev popolne slovenske univerze v Ljubljani. Mesta se vlagala petičije, časopisje je obširno obravnavalo zahteve vsega naroda, poslanci so pa neutrudno intervenirali po ministrstvih. Tej enodušni želji vsega na-

roda se vlada seveda ni mogla več ustavljati, zato je že dne 5. oktobra l. 1848. naročila deželnemu predsedstvu, naj se začne v Ljubljani vsaj z najvažnejšimi predmeti pravnega študija v »ilirskem (kranjskem) jeziku«.

Med pogajanjmi za zasedbo profsorskih mest na novi pravni fakulteti je pa vlada zaprla ljubljansko nižjo medicinsko-kirurško šolo, zato so začeli dijaki še tisto jesen gibanje še za ustanovitev prave medicinske fakultete. Vlada se je te branila, toda Bleiweisovo »Slovensko društvo«, ki je v javnosti vodilo ves boj, ni odnehalo. Vlagalo je neprestano prošnje in spomenice, v kromeriškem parlamentu je pa vložil dr. Ulepič interpelacijo, na katero je vlada odgovorila, da popolnoma prizna pravico Slovincem do lastnega popolnega vseučilišča, toda izvršiti je treba poprej še več potrebnih predpogojev, ker takega zavoda ni mogoče kar dekretirati. Toda tudi ta dobra volja jo je kmalu minila. Reakcija je bila namreč med tem začela zopet dvigati svojo glavo in že meseca avgusta l. 1849. je ministrstvo odredilo, da se slovenska juridična predavanja v Ljubljani s prihodnjim šolskim letom zopet ukinejo ter prenesejo v Gradec, Bleiweis, ta neumorni glasnik za naše vseučilišče, je še enkrat napel vse sile ter skušal potem ljubljanskega občinskega sveta podpreti vsaj stremljenja Hrvatov po lastni univerzi v Zagrebu, kjer naj bi se vršila tudi slovenska predavanja in kjer naj bi poslej študirali slovenski dijaki, toda nemško centralistični absolutizem, ki je tedaj vnovič zavladal po vsej monarhiji, je tudi od tamošnjega, za revolucijo porajajočega se visokega šolstva ohranil le pravno akademijo. Vlada je ostala neomajna pri svojih odlokih in od jeseni l. 1849. dalje se je

Schichtov

RADION pere sam

- A. Rastopi Radion v mrzli vodi.
- B. Kuhaj v raztopini perilo 20—30 minut.
- C. Izpiraj perilo najprej v gorki, potem v mrzli vodi.

JR 1/32

in... hitrejša

Prokletstvo redukcije v rudniku Senovo

Senovo, 29. februarja.

Kratko je bilo »Slovenec« že sporočeno o usodi, ki je zadela rudarje rudnika Senovo.

Cesar smo se najbolj bali, je sedaj tu. Kakor težka uničujoča bomba je padla usodepolna vest, da je prišel danes od centrale T. P. D. iz Ljubljane ukaz, odpustiti 270 delavcev in 8 nameščencev pri tukajšnjem rudniku, kar je porazno vplivalo na ves okraj. Ta vest ni usodna samo za 270 delavskih družin, katerim se je zarezala beda v vsej svoji pošastni obliki, pač pa je težko zadela vse prebivalstvo tukajšnjega okraja. Kaj bo iz tega nastalo, si niti predstavljati ne moremo, ker sedaj pri tej redukciji ni mogoče več izbirati, saj so bili že lani reducirani taki, ki so kaj imeli. Na vrsti so sedaj le taki, ki imajo samo družine, a so odvisni le od zaslužka.

Z ogorčenjem komentiramo dejstvo, ko so pred meseci obljubljali, da ne bo več praznovanja in

redukcij. Sedaj pa bo delavstvo kljub temu na cesti. In sedaj ni človeka, kateri bi se zavzel za uboge delavce in njih družine. Kdaj se bodo izvršile dane obljube?

Delavstva se lotova obup in nezaupanje do vsega, kar se čuti samo kot predmet izkoriščanja. Merodajni činitelji bi morali ukreniti nekaj v zaščito delavstva. — Zadnji trenutek je!

Ljubljana, 1. sušca.

Delavska zbornica je intervenirala pri vodstvu TPD radi redukcije delavstva v Senovem pri Rajhenburgu in Trbovljah. Intervenirala je predvsem zato, da bi se število reducirane delavskega kolikor mogoče omejilo, zlasti pa, da ne bi bili vrženi na cesto tisti delavci, ki nimajo prav nobenih drugih dohodkov in ne druge možnosti za življenje, kakor pri delu v rudniku. Od uvidevnosti TPD so odvisni uspehi te intervencije.

Belokranjska zima

Metlika, 29. svečana.

Vsako jutro znova! Včasih je sv. Matija kaj vlijal, sedaj bomo morali pa še božje svetnike ogovarjati. Ni ga razbil ledu! Kaj še. Se podkopal ga je. Burjo nam je poslal gori od Radovice. Pa kaj mi hočemo! Če mi ljudje ne privoščimo v pratiki stanege mesta in si ga upamo kar na lepem »akole premikati kakor letos, zakaj pa naj bi moral svojo postojanko držati on.

Zima pa le drži in nič ne popusti. Saj bi rekli, da danes popušča, pa kdo ve, kaj dočkamo že jutri zjutraj, čeprav je sedajle precej topla zunaj. Res muhast je ta mesec, čeprav nikjer nobene mune ni. Menda baš zato ni nobene! Saj pravijo stari, ki so znali marsikaj, češar nove šole več ne uče, ta je očital svečan prosincu, naj ga bo aram, ker je tako bojazljiv. »Če bi bil jaz na tvojem mestu, bi napravil, da bi te v kravi zmrazilo.«

dite Vi kakor tudi vsi rojaki Slovenci prisrčno pozdravljeni

Vaš

o. Bonifacij.

Brat zažgal hišo sestri

Nesrečneža so našli zmznjenega.

Tržišče, 27. febr.

V petek 26. febr. zvečer okoli 7 je začelo goreti pri Marjani Prušnik na Medvedjeku št. 24. Zgorela je hiša z vsem, kar je bilo v njej, ker je bila vsa lesena. Zažgal ji je njen lastni brat Alojzij, s katerim sta se bila preje nekaj sporekla in ga je to tako vjezilo, da je napravil to nesrečo svoji sestri.

Stvar si je po poznejo gnal tako k srcu, da je taval nato dva dni okoli, baje brez vsake jedi in pijače in so ga potem v nedeljo dopoldne našli zmznjenega v gozdu v Sp. Vodalah. Bil je 56 let star, doma iz Vidma v Furlaniji.

(Dalje.)

S'ovenska Krajina

Vinarska podružnica v Dolnji Lendavi priredi v soboto, dne 5. marca t. l. tečaj za rez v vinogradi. Tečaj se bo vršil v dolinjedavskih gorcih pri g. Magdiču. Predaval bo okrajni kmetijski referent g. Lipovec, pri vajah pa bo sodeloval vinogradnik in trsnikar g. Varga Matjaž. Tečaj se bo pričel točno ob 10 na napovedanem mestu in bo trajal po potrebi tudi čez poldne. Vinogradnikom priporočamo, da se tečaja udeležijo.

Ljubljana

Tobačno delavstvo za svoje pravice

Delegati o svojih pravicah v Beogradu.

Ljubljana, 1. marca.

Delavstvo ljubljanske tobačne tovarne se že nekaj časa sem z vso odločnostjo bori za svoje pravice. Od ponedeljka 22. pa do sobote 27. februarja sta se v Beogradu mudila odposlanca ljubljanskega tobačnega delavstva, ki sta tam intervenirala v mnogih zadevah tobačnega delavstva. Delegata sta bila: g. Lombardo za Jugoslovansko strokovno zvezo in pa tajnik obratnih zaupnikov Marinšek.

Danes ob 5 popoldne se je tobačno delavstvo zbralo v dvorani Delavske zbornice, ki jo je povsem napolnilo, in tu sta delegata poročala o svojih intervencijah.

Bila sta na monopolski upravi, pri finančnem ministru, pri ministru za socialno politiko in pri ministru za trgovino in industrijo. Povsod sta izročila izčrpne spomene, ki dokazujejo izredno slabi položaj delavstva. Predvsem sta intervenirala zaradi starostne preskrbe, dalje zaradi utrljaja 5% od mezd po § 40 v mesecu septembru izdane zakona, ki določa, da se za toliko odtrga državnim uslužbenecem plače, zaradi petdnevnega delovnega tedna — že štiri sobote zaporedoma počiva namreč delo v tobačni tovarni in bo najbrže še dve — zaradi pravilnika o plačah zaradi delovnega sistema v monopolskih tovarnah in zaradi drugih prejšnjih zahtev.

Deputacija je na vseh odločitvah mestih opozarjala, naj se vsa ta vprašanja rešijo v prid delavstvu. Sedaj se izvajajo prisilne vpokojitve. Tobakna rešja se je namreč znižala za 5% in zaradi tega namerava tobačna tovarna odpustiti primerno število delavstva. Delavstvo je hotelo dalje, da se zboljši.

Kaj bo danes

Drama: »Zdravnik na razpotju«. Red D.

Opera: »Luizac. Red B.

Prosveta Trnovo v Ljubljani, v društvem domu Karunova ul. 14 ob 8 zvečer prosvetni večer: predavanje o Japonski, predava g. p. Alfonz Klemenčič.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec. Kong esni trg 12; mr. Uštar, Sv. Petra cesta 78 in mr. Hočevar, Celovška cesta 34 (Ljubljana VII.).

○ V proslavo rojstnega dneva predsednika T. G. Masaryka bo v soboto, dne 5. marca ob 8 v dvorani Delavske zbornice (Miklošičeva cesta) slavnostna akademija. Na akademiji bosta sodelovali z arijami iz českih oper naši najodličnejši pevki ga. Zlata Gjurgjenac-Gavellova in ga. Vilma Thierry-Kavčičova. Dalje bosta nastopila priznani Slovenski vokalni kvintet in uvaževano pevsko društvo »Grafikac«. Umetniški užitek teh nastopov bo izpopolnil še ljubljanski komorni trio. Vrhutega se bo projekiral kratak film iz življenja T. G. Masaryka. Vstopnine k akademiji ni, pač pa se bodo pobirali prostovoljni prispevki.

○ V zapadno Afriko nas bo povedel predavatelj g. Leo Poljanec v petek 4. t. m. Redki so Slovenci, kateri bi bivali daleč časa v Sudanu in ki bi prinesli od onod izvirne fotografije posnetke. Brez dvoma bo ta večer zelo dobrodošel vsem onim, ki ljubijo potopise in potovanja. Predavatelj, ki je sam bival med tamkajšnjimi plemeni, bo z živahno besedo očrtal njih kulturo, obleko, prehrano itd. Predavanja epimi 80 izvirnih ektipičnih slik. Opozarjamo na predprijavo vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. 5.

○ Spored koncerta učiteljskega pevskega zbora dravske banovine je sestavljen iz treh delov. Prvi del je posvečen srbski cerkveni glasbi in obsega 4 mešane ter dva ženska zbora. Predvsem opozarjamo na Manojlovičev zbor »Ljudstvo moje, kaj sem ti storil«. Zbor je komponiran po narodnem motivu, ki ga poje narod na Veliki petek na Solti v Dalmaciji. Drugi zbor je znanega srbskega skladatelja Hristića. Pisan je zopet v narreligioznem duhu in opeva srečanje Matere božje s svojim Sinom pod križem. Nato ima besedo Mokranjac. V mnogih akordih opisuje krivice, ki jih je moral prestati od svojega ljudstva Odršenik ter bil naposled obojen na smrt na križu. Zatem sledi Krističev zbor: Dugo se polje zeleni in pa 2 ženska zbora. Kristič: Pod jorgovanom in Milojčević: Muha in komarac. — Predprijava vstopnic v Matični knjigarni. Sedeži: 40, 35, 30, 25, 20, 15, 12 in 10 Din.

○ Predavanje dr. Krajača o »Velebitu«. Kakor smo že poročali priredil Slovensko plan. društvo dne 4. t. m. predavanje o »Velebitu«. Ob tej priliki bo imelo članstvo društva in ostala naša javnost priliko spoznati odličnega hrvaškega alpinista in izvrstnega poznavalca Velebita, bivšega ministra dr. Ivana Krajača, ki bo svoja izvajanja pojasnjeval s skriptičnimi slikami, izgotavljenimi po večini po njegovih lastnih posnetkih. — Predavanje se vrši v petek, 4. t. m. ob 20 v dvorani Delavske

Stoletnica belgrajske Narodne biblioteke

Belgrajska Narodna biblioteka obhaja jubilej, ki je sila pomemben za razvoj srbske znanosti in kulture in ki se ga moramo tudi Slovenci vsaj v par besedah spomniti. V nedeljo 28. februarja je poteklo točno sto let odkar je podjetni Gligorič Vozarović, ki je bil rojen v Ležimiru pod Fruško goro in ki je leta 1827 organiziral prvo knjigarno v Srbiji, položil temelj današnji Narodni biblioteki s tem, da je v svoji hiši dal mesta nekaj eto knjigam, ki so jih tedanjji srbski razumniki, predvsem Vuk Karadžić, Isailović, Dimitrije Davidović, Zorić in Dimitrije Tirol pridno prebirali. Tesni Vozarovičev dom je postal nekaj azil tedanje srbske inteligence in shajališče vseh močnejših javnih delavcev. Na ta način je bila dana osnova za nadaljnji razvoj Narodne biblioteke, ki se je od 800 knjig povzpela na 300.000 zvezkov v l. 1932.

Prvi naziv, ki so ga knjižnici vzeli, je bil »Novozavedena biblioteka varši beogradske« in je meseca septembra l. 1832 stela 800 knjig, kar ni majhen uspeh za tako kratak čas. Prav kmalu je vsled vednega narastanja novih knjig Vozarovičev ustanovitelj postal premajhen in ni moglo dobro služiti temu namenu Knjižnica se je morala seliti. Mesta so ji našli v »Pravitelstveni tipografiji« Blu Saborne cerkve, ki ni bila mnogo oddaljena od Vozarovičevih stanovanj. Radi tega je knjižnica dobila tudi novo ime, in sicer »Knjaževsko-tipografska biblioteka«. Leta 1833 se je selila s tiskarno vred v Kragujevac. Vendar pa se je čez dve leti zopet vrnila na svoje prvotno mesto. Leta 1838 pa je izšel ukaz, da naj se knjižnica prenese v Popetičevstvo prosvetljenja (nekako prosvetno ministrstvo), kar se je tudi zgodilo. Letega leta je že

šajo sedanje pokojnine, ker s to pokojnino ni moglo živeti. Če se pa izvedejo še prisilne vpokojitve, je izključeno, da bi delavstvo, ki se je fizično v tobačni tovarni povsem izčrpalo, našlo drugje primeren zaslužek.

Uspehi deputacije so predvsem ti, da se v kratkem zopet uvede 48-urni delovni teden in se bo zopet delalo ob sobotah. Monopoliska uprava je tudi priznala, da 5% odteglaja ne velja za delavstvo. Ni pa jasno, ali se bodo dosednji odteglaji delavstvu vrnili. O pokojninah je sicer pravilnik izgotovljen, zaradi finančne položaja pa je finančni minister črtal pokojnine iz proračuna. Vendar pa je mogoče, da se to popravi. § 46 novega finančnega zakona namreč določa, da odslej naprej prenehajo biti zavarovani vsi državni uslužbenici, ki so bili do sedaj zavarovani pri SUZOR-ju. To so povsem monopolski delavci. Je pa možnost, da se posebej reši vprašanje državnega delavstva glede zavarovanja za slučaj bolezni, nezgod starosti in smrti.

Zaradi redukcij pa je monopol. uprava mnenja, da če se doseže službena doba in gre ta delavec v pokoj, je to manjša žrtev, kot če bi se vpokojevali ali reducirali drugi mlajši delavci z družinami. Tisti, ki so sedaj vpokojeni, pa bodo prejeli boljše pokojnine.

Na shodu je bil sprejet tudi predlog, da pošlje ljubljansko delavstvo ponovno svojega delegata k skupni intervenciji vsega monopolskega delavstva dne 13. marca v Beogradu.

Delavstvo je bilo na zborovanju sicer zelo živahno in je temperamentno poudarjalo svojo odločno voljo za obrambo svojih pravic, vendar pa je bilo disciplinirano in je složno nastopilo.

zbornice. Predprijava numeriranih sedežev bo od 3. t. m. dalje v pisarni SPD., Masarykova cesta 14.

○ Prosvetno društvo Trnovo v Ljubljani priredi v sredo 2. marca ob 8 zvečer v društv. domu Karunova ul. 14, XIII. redni prosvetni večer. Na programu tega večera je zanimivo aktualno predavanje g. p. Alfonza Klemenčiča, o Japonski. Predavanje bodo pojasnjevale številne skriptične slike.

○ Predavanje v Rokodelskem domu. Drevi bo v dvorani Rokodelskega doma zelo zanimivo predavanje o »Kristusovem t. pljujuju v umetnosti«. Predavanje bodo pojasnjevale skriptične slike. Naj se vsi obiskovalci pri editve v Rokodelskem domu gotovo udeležijo današnjega predavanja. Pričetek je točno ob 8 zvečer.

○ Klub skvaristov v Ljubljani naznanja, da bo v četrtek 3. t. m. ob pol 20 v Prešernovi sobi restavracije pri »Novem svetu« na Gospodstevski cesti letošnji redni občni zbor. Člani in prijatelji kluba vljudno vabljeni. — Odbor.

○ Predavanje o zelenjadstvu za železničarje in njihove sorce, ki se je višilo dosedaj redno vsako sredo od 18 do 20 v Glasbeni dvorani »Sloge« v Ljubljanskem dvoru, se vrši odslej naprej redno vsaki petek od 20 do 21 istotm.

○ Združenje gledaliških igralcev v Ljubljani je imelo v nedeljo 28. februarja izredni občni zbor, ki ga je otvoril predsednik g. Janko, ki se je z dobro utemeljenim govorom zahvalil za svoje mesto. Pri volitvah je bil izvoljen za vzklikom in soglasno nov odbor, ki je sestavljen sledeče: predsednik Lujo Drenovec, podpredsednik Anton Neftal, tajnik Ivan Jerman, blagajnik Ivan Mencin, odborniki gg.: Vekoslav Janko, Bratko Kreft, Rado Železnik, Avgust Ribič. V debato so posegli gg. prof. Sest, Kreft, Levor, Plut, Simončič in drugi. Z daljšim govorom je novi predsednik g. Drenovec zaključil dobro obiskani in uspešni občni zbor.

○ Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani priredi v petek 4. marca ob 18 v predavalnici ženske bolnišnice znanstveni sestanek. Predaval bo san. polkovnik g. dr. Matej Justin o temi: »Delovanje vojnih plinov na človeški organizem in prva pomoč«. Predavanje bodo pojasnjevale demonstracije. Radi važnosti problema vabljeni vsi gg. tovariši. — Odbor.

○ Bluze, damsko perilo, rokavice, nogavice in torbice, ima najnovejšo krasno izbiro: Sterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

○ Krajevni odbor Rdečega križa bo imel v petek, dne 4. marca t. l. ob 18 svoji redni letni občni zbor v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti, pritrileje.

Cerknica

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cerknici bo dne 6. marca ob 15 v uradnih prostorih.

Umrla je Uršula Branišelj v Cerknici št. 27 v visoki starosti 80 let. Bila je dobra, krščanska žena, ki je zelo mnogo pretrpela v svojem življenju. Pokoj njeni duši!

Mohorjeve knjige. Zadnji čas je za naročitev Mohorjevih knjig. Knjige se naročajo pri župnem uradu v Cerknici.

padla ideja o posebnem zakonu o knjižnicah, kar je bilo za oni čas in za Beograd precej drzna zahteva. Pa ji ni bilo ugodeno. Tudi strokovne uradnike so zahtevali. Pač pa se je knjižnica na novem in dostojnejšem mestu lepše razširila in poleg določil del začela polniti tudi s pomembnimi knjigami iz inozemstva. V tem času moram zabeležiti pomembno priravo, ki jo je knjižnica dobila; to so knjige znanega srbskega psevdoklasičnega pesnika Lukijana Musićkega, ki jih je bilo več kot tisoč.

Knjižnico je leta 1844 deloma uredil dr. Milovan Spasić, ki je bil njen prvi pravi knjižničar. Zal je bil že prihodnje leto premeščen in z njo so kot preje gospodarili posamezni uradniki Popetičevstva prosvetljenja in vsak po svoji pameti, kar knjižnici ni bilo prav nič v prid.

Dne 16. decembra l. 1853 pa je izdan ukaz, s katerim je za stalnega knjižničarja imenovan Filip Nikolić, ki je izdelal preproste kataloge in knjižnico kolikor je mogel uredil. Mnogo načrtov v korist knjižnice je imel in celo vrsto predlogov je stavil na merodajnih mestih, ki jih pa ni nihče sprejel. Radi tega je obupal nad svojim delom in meseca januarja leta 1856 dal ostavko na mesto knjižničarja.

Maja meseca istega leta je bil postavljen na njegovo mesto pedantni filolog Dura Daničić, ki si je v vseh oziirih stekel za knjižnico neminljivih zaslug. Njegovo ime je bilo tedaj že popularno med znanstveniki in njegova beseda navadno ni šla v prazno. Dotlej je imela »Biblioteka pri Popetičevstvu prosvetljenja« (kot se je imenovala) je dobila naziv Narodna biblioteka, ki ga nosi še dandanes. Dura Daničić je napisal tudi posebna knjižnična pravila, ki so bila na merodajnem mestu sprejeta. Zahteval je nabavljanje: 1. vseh srbskih knjig, 2. vseh knjig v tujih jezikih, ki govorijo o srbskem narodu, 3. najpomembnejša dela iz vseh svetovnih književnosti. Po nekaj več kot treh letih

Vzor delodajalca

Tovarnar Hutter zgradi za svoje delavce dnevno zavetišče

Delavska kuhinja

Maribor, 1. marca.

Tekstilno podjetje Hutter in drug, ki je šele lansko leto izdatno povečalo svoje obrate, se bo letos iznova razširilo. Še tekom pomladi se prične graditi nov oddelek za izdelavo volnenih in polvolnenih proizvodov, ki bo predvidoma zaenkrat zaposloval 50 do 60 novih moči. Poleg tega pa ima g. Hutter, ki je že opetovano pokazal svoje dobro srce za zgraditev posebnega poslopja, ki bo služilo izključno delavcem. Nastavljenci tekstilnih tovarn so namreč večinoma doma iz daljne mestne okolice, tako da opoldanski odmor ne morejo dobiti na kosilo. Navezani so na prehrano, katero si prinesejo od doma, ali pa na to, kar si kupijo v raznih kantinah v okolici tovarn. V novem poslopiju namerava g. Hutter namestiti nekako dnevno zavetišče za delavstvo svoje tovarne, v katerem se bodo nahajala tudi delavska kuhinja. Oboje se bo nahajalo pod vodstvom delavstva samega. Zavetišče ima namen nuditi delavstvu ob odmorih

□ Ravnatelj g. J. Zupančič se poslavlja. V soboto zvečer so priredili gg. profesorji tukajšnje realne gimnazije ravnatelju g. Zupančiču v Grajski kleti poslovilni večer, ki je zgornjoro pričal, koliko spoštovanja in privrženosti si je pridobil s svojim gentlemankim in ljubeznivim nastopanjem med profesorskim zborom in tovariši. Vrsto napitnice je otvoril prof. Brolih. Ob zaključku se je ravnatelj Zupančič v prišernih besedah zahvalil celokupnemu profesorскому zboru — V ponedeljek pa je bila pričetna poslovilna slovesnost zavodovega dijaštva v veliki unijski dvorani. V imenu dijaštva je spregovoril gljiljive poslovilne besede osmošolec Janhuba.

□ Iz častniške službe. V Bitolj je premeščen Edvard Strah, častnik pri tukajšnjem domačem p. polku, ter dodeljen k 46. p. p. v Bitolju. Tovariši, pri katerih je užival veliko spoštovanja in zaupanja, so mu priredili pri Zamoreu prisrčen poslovilni večer. Mlademu častniku želimo na novem službenem mestu najlepše uspehe.

□ Fantje iz mariborske okolice na smučeh. Že večkrat smo imeli priliko konstatirati, kako razveseljuje napreduje zanimanje za zimski sport med kmetsko mladino v mariborski okolici. Pretekla nedelja je zopet to trditve dokazala. Fantje iz mariborske okolice so čisto sami organizirali v Sv. Petru pri Mariboru smučske tekme, ki so naravnost vzorno potekle ter pokazale, da nam v mestni okolici dozorejuje nekaj dobrih mladih talentov. K tekam na progi 8 km je startalo 16 udeležencev. Zmago so odnesli najboljši trenirani šentpeterski fantje, in sicer je bil prvi Knupč, ki je poleg prehodnega darila prejel tudi kot praktičen dar tekmovalne smuč, drugi je bil Škof, tretji pa Fluher. Najboljši čas dneva pa je dosegel neumorni propagator smučarstva med okoliškimi fanti Škamlec, ki je startal izven konkurence ter je prevozil progo v 35.82 min. Izven konkurence je startalo tudi več Mariborčanov.

□ Prva prvenstvena nogometna tekma se bo letos vršila v nedeljo 6. marca. Nastopila bo ljubljanska Svoboda proti ISSK Mariboru. Svoboda, ki je preteklo nedeljo z zelo visokim rezultatom porazila Železničarje, bo predstavljala tudi za Maribor opasnega protivnika. Igra se bo vršila na igrišču SSK Maribora s pričetkom ob 15. uri.

□ Smrt kosi. V Koških 45 je umrla v visoki starosti 75 let viničarka Terezija Breznik. Pogreb pokojnice se vrši danes ob treh popoldne iz mestne mrtvašnice na frančiškansko pokopališče. — V Radvanjski 6 je pokosila smrt upokojenega strugarja državne železniške delavnice Jožefa Neubauerja. Pogreb se vrši jutri ob pol 4 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Blag jima spomin; žalujemo naše globoko sožalje!

□ Bridge turnir se je vršil preteklo nedeljo v prostorih hotela Orel. Za ta zanimivi turnir je vladalo mnogo zanimanja in udeležili so se ga številni ljubitelji te angleške igre. V prvi skupini sta dobila prvo darilo kot zmagovalca gospa Pacher in g. König, v drugi na Babli in Reichmann.

□ Za Streharjev pokal priredi zimskosportni odsek SPD v nedeljo dne 6. t. m. na Klopnem vrhu, skupinski tek. Prijave do sobote v Divjakovi sporniki trgovini in v pisarni Putnik.

□ Ljudska univerza. Prof. Sediv predava v petek dne 4. marca o zblizanju Slovanov.

□ Dražba. Pri tukajšnjem okr. sodišču, soba štev. 11, bo dne 13. aprila dražba nepremičnin, zemljiška knjiga d. o. Lohen, vl. št. 1. Cenilna vrednost 924.219.30 Din, najmanjši ponudek 616 tisoč 146.20 Din.

□ SSK Maraton. Lahkoatletska sekcija, Drevi ob pol 8 trenirje.

□ Odhod odličnega sportnika iz Maribora. Včeraj je zapustil Maribor g. Evgen Bergant, odlični sportnik in sportni delavec, ki je hkrati vodil v Mariboru lahkoatletsko sportno gibanje. Sportni krogi ga bodo zelo pogrešali. Želimo mu

primerne družabne prostore, da ne bodo primorani zadrževati se v tovarniških prostorih ali potikati se med tem časom na prostem, dostikrat trpeči pri tem od mraza in slabega vremena. Kuhinja pa bo ljudem nudila za lastno nabavno ceno toplo kosilo. Prizadevanje g. Hutterja, da po svojih možnostih olajša delavstvu njegovo posebno usodo, zasluži javno priznanje in bi naj bilo vzgledno tudi za druga mariborska industrijska podjetja. Dasi bo občina s posojilom borze dela zidala delavski azil, vendar je jasno, da novo poslopje ne bo zadostovalo za velike potrebe mariborskega industrijskega delavstva. Radi tega je posebno pozdraviti privatno podjetnost na polju delavskega skrbstva. Težke razmere, v katerih se večina podjetij za enkrat nahaja, sicer otežkočajo tozadnevno akcije, toda nekaj industrijskih panog se tako dobro prosperira, da bi preneslo tako obremenitev v korist delavstva, tembolj, ker bi se stvar radi večje delavilnosti in zboljšanja zdravstvenega položaja delavstva sčasoma tudi rentirala.

v Ljubljani, kamor je odšel, najlepših uspehov na torišču sportnega udejstvovanja.

□ Pridite poslušat jutri, v četrtek zvečer ob osmih v dvorano Zadržne gospodarske banke g. Alojzija Zalarja, ki bo orisal življenje Slovencev na Holandskem, osebne doživljaje in vtise, ter g. Medveda, ki bo govoril o življenju slovenskega življa v Srbiji.

□ Rod mariborski ne izumre... V preteklem mesecu je bilo v Mariboru 38 smrtnih slučajev, rojstev pa več nego dvakrat toliko in sicer 83; v zakonski pristan je poromalo 39 parčkov.

□ V mestnem vojaškem uradu so na vpogled sprejemni pogoji za sprejem 17 do 21 let starih mladeničev v podčastniško šolo »Kraljice Marije« v Zagrebu. Rok za vlaganje prošnje je 20. aprila.

□ Občni zbor mariborske živilarske zadruge se je vršil te dni v Gambriнови dvorani. Poleg velikega števila članov so bili prisotni tudi tajnik zbornice TOI dr. Pretnar in obrtni referent mestne občine mag. svetnik Rodošek. Vodil je zborovanje predsednik zadruge Kradječ. Po poročilih združnih funkcionarjev je podal tajnik zbornice gosp. dr. Pretnar izčrpen in stvaren referat o vprašanju organiziranja stanovskih zbornic. Med zborovalci so bila deljena mnenja o potrebi skupne ali ločene zbornice ter je prišlo tekom debate o tem do živahne razprave. Sklepanje se je odložilo.

□ Pri Gradu nič novega, bi se lahko imevala poročila iz policijske kronike zadnjih dni. Tudi včeraj beležijo policijske bukvle samo 4 aretacije. V zapore v Klučavničarski so se preselili Amelija P. radi suma tatvine, Josip S. radi razgrajanja, S. Viktor radi grožnje in Ivan S. radi beračenja. Poleg tega beleži še kronika 8 prijav radi manjših prestopkov proti paragrafom.

□ Težka nesreča pri sankanju. 9-letni šolar Oskar Kurbus iz Pobrežja si je včeraj pri sankanju zlomil nogu. Prepeljali so ga v bolnišnico.

□ Štirje sorodniki na zatožni klopi. Pred okrožnim sodiščem v Mariboru se je vršila včeraj zanimiva razprava, pri kateri so sedeli na zatožni klopi 4 sorodniki ter se zagovarjali radi zamotane in precej nejasne zadeve. Zagovarjali so se Milošič Jakob, njegova žena Marija, njuna lašča Antonija Praznik in sestrična poslednje Marija Posrpnjak; vsi štirje so doma iz Remšnika. Obtožba je veljala prav za prav prvim trem, katere dolži obtožnica, da so izvalili od Marije Posrpnjak 9000 Din, katere so potem porabili sami. Milošič Marija je vzela par dni pred veliko nočjo leta 1931 Mariji Posrpnjak 9 »jurjev« ter jih izročila v shrambo svoji materi, ki je vedela, na kak način je prišla njena hči do denarja. Kmalu zatem je izročila Praznikova denar svojemu zetu Milošiču, da ga zamenja v Mariboru, ker so bili bankovci nekaj poškodovani. Milošič je odnesel bankovce v Narodno banko ter se izdal tam za nekega Vezovnika Franca ter se s tem lažnim imenom tudi podpisal. Zadeva je prišla kmalu na dan, ker so ljudje opazili pri Milošiču, ki je veljal za reveža, da ima veliko denarja. Ker pa je bil Milošič svoječasno že osumljen, da je izvršil neki rop, katerega mu sodišče ni moglo dokazati, so se pričeli za zadevo zanimati tudi orožniki. Pri prvem zaslišanju pred okrožjem v Marenbergu pa sta Marija Milošič in njena mati lažno izpovedali, da jima je izročila Posrpnjak Marija denar, ker so bili bankovci vsi razjede in poškodovani. Pri včerašnjih razpravi so bili obsojeni Marija Milošič na 1 leto in 1 mesec strogega zopora ter na 3letno izgubo častnih pravic, njena mati Antonija Praznik je dobila 8 mesecev strogega zopora in 3letno izgubo častnih pravic, Milošič Jakob pa 1 leto in 2 meseca strogega zopora in 3 leta izgube častnih pravic. Posrpnjak Marija, ki je prišla na zatožno klop prav za prav radi lastne nerodnosti, ker je izjavila pri prvem zaslišanju pred okrajnim sodiščem v Marenbergu, da ni posedovala 1000dinarekih bankovcev, je bila oproščena.

lja in ki jo bomo v nekaj letih menda dočakali.

Se to moram omeniti, da je svetovna vojna knjižnico mnogo oškodovala. Važnejše knjige in dokumente so prenesli v Nis in potem v Kosovsko Mitrovico, kjer so jih mnogo razgrabili Bolgari in odpeljali v Sofijo. Na drugi strani pa so tudi Avstrijci v Beogradu puščnemu delu knjižnice zelo mnogo škodovali. Marsikatera redkost je za vselej izgnila. Knjige, ki so jih Bolgari odnesli, pa so bile po osvobojeju knjižnici večinoma vrnjene.

Za javnost je knjižnica po prevratu od leta 1925 in dobro služi svojemu namenu dasi se ni čisto sodobno in pregledno urejena. Zlasti moti njen kratki delovni čas (od 9—12 in od 3—6). Redi moram, da je belgrajska Narodna biblioteka danes najpopolnejša zbirka predvsem srbskih knjig pri nas; slovenska književnost in znanost pa nista niti zdaleč reprezentativno zastopani.

T. P. Robert Louis Stevenson: »Prigode Davida Balfourja«. I. del. »Ugrabljen«; poslovenil Vladimir Levstik, zbirka Mojstrov in Sodobnikov I; oprema ing. arh. Omahen; Broš. 70 Din platno 90 Din, usnje 106 Din. Roman se odigrava v dobi velikih škotskih uporov v prvi polovici 18. stoletja. Mali David Balfour, ki ga hoče osezpariti za dediščino bogati a skopušni stric Ebenezer in ga zato proda v tujino, doživi na svojih blodnjah po morju, škotskih zalivih, otokih, gorah, gozdovih in močvirjih a svojim prijateljem, škotkim upornikom Alanom Breckom nešteto mučnih dogodov, dokler naposled ne prisiili prekanjenega sorodnika, da mu izroči bogato posestvo. Po tradiciji gre romanu vsekakor podnaslov »pustolovski roman«, po psiho-loških vrlinah pa ga moremo vzporediti največjim umetninam tega žanra. Prevajalec, Vladimir Levstik, je z izredno tankočutnostjo preliil v slovenski jezik tudi najskrivnostnejše stilistične finese, tako da je knjiga tudi v tem oziru na višku. Knjiga se dobi tudi v Jugoslovanski knjigarni.

Dnevna kronika

Šišenski uboj pred sodiščem

Le zaradi prekrščenja silobrana obsojen na 9 mesecev.

Ljubljana, 1. marca 1932.

Mnogim je pač še v dobrem spominu oni žalostni krvavi dogodek, ki se je na nedeljo zvečer vinotoka 18. lani odigral pri mitnici ob meji Zg. Šiške na Vodnikovi cesti. Na eni strani alkohol, ki je napravil fante objestne in divje, na drugi strani pa mal žepni nož v rokah mirnega človeka, ki je bil izzvan in napaden. Danes je bil ta dogodek likvidiran pred kazenskim malim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Ivan Kralj, a sosodnika sta bila gg. dr. Ernest Kober in Jakob Jerman. Dr. tožilec dr. Rinko Lučevnik je obtožil 34 letnega oženjenega delavca Viktorja Novaka zločin uboja in prestopka lahke telesne poškodbe. Po obtožnici in aktih posnemamo:

Bilo je 18. oktobra lani zvečer. Obtoženi Viktor Novak je sedel ob ograji šišenske mitnice na Vodnikovi cesti ter njegova tovariša Drago Bele in Mirko Cajhen. Zavzivali so slano s kruhom in si privoščili tudi požirek iz steklenice, v kateri je prinesel Novak z doma na Štajerskem domačega mošta. Bili so mirni in tregi. Pogovarjali so se o svojih domačih zadevah. Mimo je prišla večja skupina precej vinjenih fantov. Eden teh je zakričal in se pridružil: »Auf bika, baraba!...« Šledil je odgovor: »Barabe gredo po cesti. Mi pa mirno sedimo...« Vinjeni pa nazaj: »Barabe, mi bomo tudi pilili.« Nato so obkolili trojico in v naglici se je začel pretep. Razultat: Vedno isti: eden je oblezel smrtno ranjen na tleh v mlakuži krvi. Bil je to delavec Ivan Garbas, ki mu je nekdo v pretepu z nožem prerezal na vratu žilo-odvodnico, kar je imelo za posledico, da je Garbas kmalu umrl. Policija je pozneje okoli polnoči prišla Viktorja Novaka, ki je priznal brez vsakega oklevanja, da je on rabil nož in se ž njim branil.

Obtoženi, drugače mirni Viktor Novak, ki mora skrbeti za 3 otroke in ženo, je danes pred sodniki navajal v svoj zagovor, da je bil izzvan. Pijani fantje so na njega in tovariše navadili. Bratili so se. Njega je nekdo najprej sunil v podbrade in drugi udaril močno na glavo. Bil je omamljen. Ravnil pa je drugače v silobranu. Sploh sprva ni vedel, kaj dela. Mogoče je, da je koga poškodoval. Mahal je z nožem okrog sebe, ne da bi videl, če je koga zadel. Po končanem pretepu je odšel proti domu.

Po daljšem posvetovanju je senat spoznal Viktorja Novaka krivega, da je zaklal Ivana Garbasa in da je lahko ranil Leopolda Podobnika, toda ravnal je v silobranu in prekrščil njega dopustne meje, zato je bil Novak obsojen na 9 mesecev strogega zapor. Prelekovalni zapor od 19. oktobra do 2. novembra lani se mu je vtel v kazni. Branilec je prijavil proti sodbi revizijo in priziv.

Še dve obsodbi pred senatom.

Pred malim senatom sta bili še dve kratki razpravi. Prva je bila tajna, ker je šlo za grdnočin poistleva. Tam v okolici Medvode je 4. januarja letos 34 letni delavec, ki je drugače družinski oče, v alkoholiziranem stanju napadel 36 letnega kmečka, pošteno dekle in jo skušal posiliti. Ravnil je pri tem zelo nasilno in surovo. K sreči je dekle rešil kmečki fant Josip Trampuž, ki je nasilneža odpodil. Nasilnež je bil obsojen na 18 mesecev robitve, ker je zaradi sličnega zločina bil že predkaznovan, enkrat celo na 6 let težke ječe.

France je mlad kovaški pomočnik, a nevaren tudi lastnici. Letos 21. januarja je ukradel Edvardu Strnadu 800 Din vredno kolo, ki so je potem našli na njegovem stanovanju. Pred sodniki se je France tako-le zagovarjal:

»Res sem ukradel. Službe nisem imel. Policija mi pa službe ni hotela skomandirati. Mislim sem si: »Fehtat ne moreš, ker si premlad za to. Če pa kradeš, prideš v zapor.« Ko pa sem videl kolo kar na cesti, sem ga vzel.

France je bil obsojen na 1 leto robije in v izgubo častnih državljanjskih pravic za 3 leta. France je sodbu sprejel. Bil pa je nevoljen, ker je moral pred sodnike v jetniški obleki, češ, da mu niso mogli zlikati njegove civilne, ker niso vedeli v jetnišnici, da pride on danes pred senat.

Med. Univ.

Dr. Tone Ravnikar

otvori dne 3. marca t. l. na Vidmu ob Savi (v hiši gospe Cetinove) privatno zdravniško ordinacijo.

Koledar

Sreda, 2. marca: Sredpostna sreda, Neža (Janja) Praška.

Novi grobovi

† V Elly Minn. Amerika) je umrla 14. febr. t. l. Uršula Zajec v starosti 36 let. Pokojna je bila rojena v Vel. Račni, župnija Kopanj. V Ameriki je bila 12 let. Sodelovala je pokojna dolgo let pri cerkvenem petju v Ameriki. Zapušča v Ameriki moža in dva sinova, doma pa še živeče starše, brate in eno sestro. Pokoj njeni duša, ostalim žalujočim naše iskreno sožalje!

Ostale vesti

— Školske konference se vrše te dni v Zagrebu. V ta namen so prispeli v Zagreb belgajski nadškof dr. Ivan Rodič, ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, splitski škof dr. Kvirin Bonefacci in križevski škof dr. Dionizij Njaradi. Vsi gg. škofje so gosti zagrebskega nadškofa dr. Bauerja in bodo ostali v Zagrebu par dni.

— Seja Delavske zbornice v Ljubljani bo v četrtlek. Na tej seji bodo obravnavali odborniki o zapiranju obratov, o redukcijah delavstva in mezd in drugih aktualnih socialnih zadevah. Na seji bodo obravnavali tudi o zborovanju, ki se bo vršilo v kratkem v Ljubljani. Na tem zborovanju bodo zastopniki socialnih institucij delavstva in drugih delavskih inštitutov obravnavali o stanju brezposelnosti, predvsem v kovinski industriji, in pa o možnosti, kako dvigniti naročila v industriji ter s tem olajšati težavni položaj delavstva.

— Kdo ima zasluge? »Slovenski narod« je dne 29. febr. t. l. prinesel članek pod naslovom »Velicasta manifestacija v Prekmurju«. V članku pisec med drugim ugotavlja sledeče: »V Dolno Lendavo, metropolo Slovenske krajine, so danes romale množice resnih, žilavih mož, ki jih moramo pristiževati med zavojevalce ter osvoboditelje Prekmurja.« Do sedaj je bila in tudi še naprej ostane metropola Slovenske krajine Sobota! Vsakdo, ki

pozna geografski, kulturni in gospodarski položaj Lendave, ne more trditi, da je Lendava metropola Slovenske krajine. Nadalje! Nobenega dvoma ni, da imajo dobrovoljci precej zaslug za osvoboditev Slovenske krajine. Toda zgodovinska resnica pa je, če ne bi bilo obeh Kuzmičev, Ivanovca in drugih narodnih voditeljev, bi se Slovenska krajina ne bila združila z ostalimi Slovenci. To so bili možje, ki so sejali med svoje ljudstvo narodne ideje, ki so rastle zmeraj bolj in tudi zmogale! Zato jim bo ostal trajen spomenik v naši zgodovini. To se nam je zdlo potrebno pripomniti zaradi tega, ker dobi bravec iz zgoraj omenjenega članka vtis, da gre prva in edina zasluga za osvobodjenje Prekmurja le dobrovoljem.

— Gaglova semena so najbolj sanesljiva.

— V Službenih novinah št. 46 od 27. febr. t. l. je objavljen »Pravilnik o kontroli izvoza živine ter živalskih proizvodov in izdelkov«, dalje »Pravilnik o takсах, ki jih morajo plačevati pri izvozu živine, živalskih proizvodov in izdelkov« in »Pravilnik o cenzuri filmov«.

Sadna hrana v čokoladi skrita.
Krasen užitek nudi Ti »Sadvitac«.

— Oblastni odbor Rdečega križa v Ljubljani bo imel svojo redno letno skupščino v nedeljo, dne 13. marca ob 10 v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani z običajnim dnevnim redom.

— Nesreče na ledenih tleh. Na ledeni cesti se je predvčeršnjim ponesrečil 74-letni čevljarški mojster Franc Kristančič z Golnika 37. Padel je tako nesrečno, da si je poškodoval desno nogo. — Na Črnučah se je predvčeršnjim ponesrečila 49 letna Ana Čizman, posestnica s Črnuč 44. Na ledeni cesti je padla in se močno pobila po glavi. Oba ponesrečenca se zdravita v bolnišnici v Ljubljani.

— Pregledne karte japonsko-kitajskega hojšiša ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena od Din 21 do 34.

— Pri ljudeh, ki so pobiti, utrjeni, nesposobni za delo, povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica prosto kroženje krvi in zviša zmoglost za misli in delo. Vodilni kliniki dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda odlične vrednosti kot sredstvo za odprtje črev pri duševnih delavcih, slaboživčnih in ženskah. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Prijeta detomorilka. Pred dnevi smo poročali o žalostnem slučaju, ko so v Ljubljani našli na glavnem kolodvoru v kamniškem vlaku v zavoj zavito trupelce zadavljeneja novorojenčka. Ze takoj je policijska komisija kakor pozneje tudi obdukcija ugotovila, da je bil otrok takoj po porodu zadavljen, ker so se otroku še poznali sledovi davljenja na vratu. Policija in orožništvo sta se takoj spravila na delo, da bi izsledila mater, ki je zadavila svojega lastnega otroka. Osumljenih je bilo detomora nekaj žensk, ki pa so jih morale oblasti spustiti takoj na prosto, ker so dokazale, da ne morejo biti v nobeni zvezi s tem pretresljivim slučajem. Natančnejše poizvedbe so dognale, da je prav tisto jutro, ko so našli trupelce v vagonu kamniškega vlaka, izstopila tudi neka ženska iz tega vlaka in prestopila na dolenski vlak. Ugotovili so, da je ženska, ki je odšla z omahujočimi koraki proti dolenskemu vlaku, 26letna Marija Šavsova, kmetka dekla, rojena v Ljubljani in nazadnje v službi pri nekem kmetu v Trzinu. Šavsova se je odpeljala usodnega dne iz Ljubljane v št. Janž, kamor je pristojna. Orožniki so predsončnim Šavsovo aretirali in jo včeraš privedli v Ljubljano. Šavsova je na policiji svoje strašno dejanje kmalu priznala in pripovedovala, kaj jo je privedlo do tako strašnega dejanja.

— Čimveč jezikov znaš — temveč veljaš! Pod tem znanim slovenskim izrekom smo objavili na tem mestu nekaj jezikovnih pripomočkov za priučetve nemščine. Danes približujemo še nekaj učenikov za francoski jezik: Francosčina brez učitelja I. del Osnovni pojmi iz francoske slovnice za samouke prireditelj dr. St. Leben, Din 28.—; Francoska slovnica, spisal dr. P. Brežnik, Din 16; Francoska vadnica I. letnik, spisal dr. Fr. Sturm, Din 32.—; II. letnik Din 36.—; III. in IV. letnik Din 64.— (zadnje tri se rabijo v srednjih šolah in pri pouku Radio-Ljubljana). Za izpopolnitve pa: slovensko-francoski slovar prireditelj dr. J. Kotnik, Din 70.—; Francosko slovenski del je v tisku in izide nekako po veliki noči; Francoski glagol prireditelj dr. J. Kotnik, Din 6.—. Knjige se naročajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Pecen kura za vsakogar, kjer je treba za ureditev delovanja želodca pitne kure, je uporaba dietetikuma »Planinka-čaj Bahovec«. Omot 20 Din v lekarnah, zadostuje za dolgo časa.

Krško

Srečke za belgrajsko katoliško katedralo po 100, 50 in 25 Din se dobijo v prodajalni g. Hovevarja, v Mestni branilnici in župni pisarni. Ker je zanimanje za srečke široko sveta brez razlike narodnosti in vere zelo veliko, je upanje, da bo tudi v Krškem ta ali oni (ali ob isti srečki več v španovijah) segel po sreči, ki obest glavni dobiček 5.000.000 Din, najmanjši dobiček pa 10.000 Din, medtem ko znaša skupna vsota dobičkov 8.000.000 dinarjev.

Čas za naročitev knjig družbe sv. Mohorja poteka. Za doplačilo se dobi vekovita knjiga »Iz-povedi sv. Avguštinca«. Iz dveh razlogov bi morala posebej zanimati naše krške izobražence. Najprej, ker je »za vse čase«, učitelja in prerokinja vsem rodovom« in vsakemu človeku. Še bolj pa, ker je knjigo prevedel rojak našega mesta g. prof. Anton Sovre, o katerem smo nedavno čitali sledečo strokovnjoško pohvalo: »V prevodih iz Sofokleja, Evripida, Platona in Horacija se je pokazal mojstra; njegov prevod Avguštinovih »Izpovedi« pa je nad vsemi prejšnjimi. Tukaj slovenska beseda ne to-mači samo zvesto Avguštinovih misli, marveč se povsod približuje lepoti Avguštinove besede in jo kar že dosega. Večje hvale o njem ne vem zapislati. Ena še lahko dostavim, da ne poznam pre-veda »Izpovedi«, ki bi se s Sovretovim dal postavi-ti v isto vrsto. Tudi tolko hvaljen nemški He-felejev ne.« (Vseuč. prof. dr. Fr. Lukman) — Če je torej bila med lanskimi knjigami Družbe sv. Mo-horja tudi za naše gospodinjke »Kuharica« prava senzacija, bodo letos za resnobno mislečega izobra-ženca istotako Avguštinove »Izpovedi«. Zato sežite tudi krški izobraženci po tej knjigi tem bolj, da se ob spominu na g. Sovreta ne uresniči: nemo pro-pheta in patria (»noben prerok ni prijeten v svojem krajcu, Luk. 4, 20«).

Celje

— Vincencijeva konferenca vabi vse Celjane na predavanje g. Davorina Medveda iz Belgrada o življenju Slovencev v Belgradu, o njih kulturnem in prosvetnem življenju, o karitativnem delovanju in sploh o vseh razmerah, v katerih se giblje njih življenje v naši prestolici. Celjsko občinstvo ponovno opozarjamo na to predavanje, ki se bo vršilo v dvorani Ljudskega doma drevi ob 8. Vstop vsakomur prost.

— Iz občinske seje. Na predlog finančnega odseka se je dovolil kredit v znesku 50.000 Din, ki se bo porabil za izdelavo nadaljnjih načrtov za regulacijo Savinje in njenih pritokov. Stroški za regulacijo Savinje so preračunani na 26.500.000 Din. Preložit se mora namreč struga pod Starim gradom, tako da bo na ta način odpadla oba železniška mostova. Za preložitve železniške proge pod Stari grad in preložitve struge Savinje k sedanji železniški progi bi znašali stroški 13.950.000 Din, ostali del predvidene vsote bi se pa porabil za regulacijo Savinje nad in pod omenjenim mestom. Ker bi se znižal na ta način nivo Savinje za 1 in pol metra, bi se s tem obenem znižala višina talne vode, ki sega sedaj že 80 cm pod površino zemlje. V vprašanju regulacije oziroma kritja stroškov je bilo sklenjeno, da naj prispeva polovico okoliška občina, ki je na regulaciji prav tako zainteresirana kakor mestna, zlasti ker je večina pritokov na njenem ozemlju. — Predvideni izdatki za gradnjo dvorišnega trakta pri magistratu so bili prekršeni za 10.509 Din. Na predlog finančnega referenta je bilo to prekrščenje pro-računa odobreno in se bo krilo iz ostanka poso-jila za Krono.

— Tujcev je obiskalo naše mesto v preteklem mesecu vsega skupaj 632. Od teh je bilo 508 Jugoslovancev, 67 Avstrijcev, 22 Nemcev, 14 Čehoslovakov, 7 Italijanov, 7 Madžarov, 3 Kitajci, 2 Rusi, 1 Romun in 1 Švicar. Med temi je bilo 255 trgovskih potnikov, 139 uradnikov, 106 obrtnikov, 26 delavcev, 10 odvetnikov, 4 dijakov, 3 industrijalci, 5 zdravnikov in 84 raznih drugih poklicev.

— Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrla 6letna hčerka tiskarniškega sluga Ana Bilnova s Teharjev. — V nedeljo 28. febr. je umrla v javni bolnišnici 63letna Apolonija Kobalova, vdova po jetniškem pazniku iz Šmarja pri Jelsah. — V ponedeljek 29. febr. je umrla v javni bolnišnici v starosti 24 let brezposelna delavka Cilka Čepinova iz Lokve, občina Koprivnica. — Včeraš, sredo 1. t. m. je umrl v javni bolnišnici v starosti 45 let čevljarški mojster Anton Kodela z Ljubljanske ceste 10.

— Klub slovenskih kolesarjev v Celju ima svoj redni letni občni zbor v torek 8. t. m. ob 7 zvečer v hotelu Hubertus v Gosposki ulici z običajnim dnevnim redom.

— Pri borzi dela je na razpolago delo za 1 šoferja, 1 čevljarja, 2 hlapca h goveji živini, 3 hlapce h konjem in za 9 vajencev, in sicer za 1 kolarskega, 2 čevljarja, 2 pekarskega in 1 mizar-ske. Nadalje lahko dobe delo 2 orožniški kuharici, 1 natakarica, 1 hotelska kuharica, 1 hotelska služkinja, 1 kuharica, 1 služkinja in 1 varuška. — Na ponudbo pa je delovnih moči 1059, in sicer 805 moških in 254 ženskih.

Ptuj

Poroka. V četrtlek, dne 3. t. m. se poročita v Veržetu g. Alojzij Božič, podporočnik IV. pontonir-skega bataljona v Ptuj in gdč. Rudolfina Horvatič, hčerka trgovca Horvatiča iz Veržeta. Mlademu paru želimo obilo sreče.

Gibanje prebivalstva. V območju župnije Sv. Petra in Pavla v Ptuj je v mesecih januar in februar t. l. umrlo 27 oseb, rodilo pa se je 29 otrok. Poročenih je bilo v tem času 16 parov. Roj-stev in porok je veliko manj, kakor lani v istem času.

Nezgod. Franc Slekovec, viničar iz Sovjaka pri Ljutomeru je sekal v gozdu storovje. Pri tem mu je sekira izpodletela ter ga na levi nogi tako hudo poškodovala, da so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico. Poškodba je zelo nevarna.

Kočevje

Nova zadruga je bila te dni ustanovljena, namreč: Ljudska kuhinja. Namen zadruge je raz-viden iz njenih pravil, namreč podpirati gospodar-ske koristi delavskega, mešarskega in kmetijskega stanu s tem, da jim po ugodnih pogojih nudi hrano, mleko; dalje, da posreduje nakup in prodajo živino-rejskih in poljedelskih pridelkov ter končno, da jim oskrbuje cenena stanovanja in prenočišča. Za načelnika zadruge je bil izvoljen kaplan Studen Franc. Ustanovljen take zadruge je bila pri nas nujno potrebna.

Sahovski klub imamo tudi v Kočevju. Sele pred kratkim je bil ustanovljen, a je prejšnjo ne-deljo že gostoval v Ribnici. Udarili so se Kočevjarji z Ribničani kar pri osmih deskah in rezultat je bil 6½:1½ za Kočevje. Za novi klub vsakakor lep uspeh.

Lepo cerkveno slovesnost smo imeli prejšnjo nedeljo. Prišel je k nam prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman, ki je sprejel v tukajšnji farni cerkvi 35 mladih križarjev med viteze sv. Frančiška. Ka-kor redkokdaj je bila naša farna cerkev pri popol-danskem opravilu nabit polna. Prevzvišeni nam je v slovenskem in nemškem jeziku razložil namen in pomen slovesnosti ter bodril mlade viteze k res viteškemu življenju.

Novo mesto

Podružnica »Rdečega križa« v Novem mestu ima v petek, dne 11. t. m. svoj redni občni zbor ob 18 v pisarni gospoda notarja. Vse redne člane opo-zarjamo že sedaj tem potom na občni zbor, ker po-sebnih vabil ne bomo razpošiljali. Pridite gotovo vsi!

Prosimo in zahtevamo! V interesu javne var-nosti prosimo in zahtevamo, da mestna občina na debelo posipati posebno vse viseče ulice. V prvi vrsti pride tu v poštev Pugljevca ulica, ki pelje od mostu na perleše, in cesta na Loko pod žensko bolnišnico, ki isotako vodi do drugega perleša na Loki. Tod pasira vsak dan dosti peric, da ne govo-rimo o hišnih stanovalcih Pugljevca ulice, katerim grozi nevarnost, da jim ne spodrsne in da s polnim skafofom perila ne padejo na stropi, stekleno-gladiki ledeni ulici. — Ali se res mora najprvo zgoditi kaka hujska nesreča na tem mestu, katera bi šele dala povod za posipanje ulic? Tudi druge ulice, zlasti one, ki vodijo od kapitlja, so vse ledene in nevarne, pred vsemi pa prednjači viseči Florjanov trg. Otroci z drsalniki, sankami, da celo s smuč-kami, je tu vedno dosti in z drzanjem še bolj gla-dijo že itak dovolj zgajeno in zledenelo cesto. Pro-simo merodajne faktorje, da nemudoma poskrbe za posipanje cest.

Tatvina suhega mesa. V noči od nedelje na ponedeljek, je neznan uzmovič pokradel posestnici Mariji Hrovat v Gotni vasi pri Novem mestu vse meso velikega prašiča, ki se je sušilo v sušilnici. Milostno je pustil posestnici le tri prav majhne koščke mesa.

Kadar otroci kašljajo

dajte jim

KRESIVAL,

ima dober okus in hitro ozdravi. Odo-breno od Ministrstva socialne politike in nar. zdravja S. št. 1433, 6. 2. 1932.

Št. 5.

Ljubljana, 2. marca.

Spoštovani inserenti!

Vi si ne morete misliti, kaj se vse lahko pripeti ženski. Predsta-vite si, da gre skozi ljubljanske ulice, recimo skozi Mestni trg. Ko-liko stvari vidi, ki se ji dopadejo! Zares sreča, da nisem zraven!

Pa smo doma, sedimo lepo po kosilu in se menimo o tem in onem. Pa pravi žena, da potrebujemo to in ono, kar že dolgo vem. A sedaj še ne moremo kupiti.

Nekega dne pa naju dvigne oglas. Sijajno! Pravita. To je prakti-čno in vredno tega denarja. Ko poveva sosedom, kaj sva brala, pravi-jo ti: Mi bomo tudi to kupili!...

Sedaj pa Vas vprašam: Kako pridemo do tega, da hočemo kakšno stvar kupiti, če ne po reklami, po oglasih? Slučajno! pravite. Lepo! Toda ali Vam ni hudo, ki morate čakati na ta slučaj?

Glejte: da mi bo boljše, da zvem kaj je novega na trgu, hočem brati oglašje! Zato pa oglašujte! Če se ne bom danes ustvil pri Vašem oglasu, se bom pa jutri! Večinoma pa stori to moja žena. In večkrat se hitreje odloči, nego mi je ljubo.

Pa da se nazaj povrnem: Ali ste že poslali oglasnemu oddelku »Slovenca« svoj oglas? Če še niste, storite to takoj, da se ne boste ke-sali, da se niste udeležili ene naj-večjih reklamnih prilik pri nas!

Vaš

Eden

izmed sto tisoč odjemalcev

To nedeljo razpis nagrad! 75 na-grad, od katerih znaša prva celih 5000 Din!

Ribnica

Naši zadržani so imeli dne 28. febr. 1932 občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadru-ge, to je svoj prvi redni letni občni zbor. Občnega zbora se je udeležilo okroglo 60 članov, zavednih posestnikov vkljub hudi zimi in mrazu, ki je bil ta dan. Računski zaključek za leto 1932 izkazuje lep saldo nad 28.000 Din, kljub temu, da dela za-druge z malo procenti dobička. Zadruga prav lepo napreduje finančno in po številu članstva. V prvi vrsti smatra za svojo nalogo in strogo dolž-nost, da zadovolji svoje člane s tem, da jim pro-daja vse življenjske potrebščine po nižjih cenah. Bavila se bo zadruga tudi z nakupom krompirja, da bo članom pripomogla do denarja v teh za kme-ta tako kritičnih časih. Izvoljen je ponovno stari odbor z dopolnitvijo še dveh odbornikov v upravni odbor. Občni zbor se je zaključil s pozivom na čla-ne, da pridobi vsaki član še po enega novega, ter da se vsi skupno oklenemo svoje zadruge s tem, da nabavljajo člani vse svoje potrebščine pri zadrugi, ker vsaki dinar je pomemben za skupni smoter.

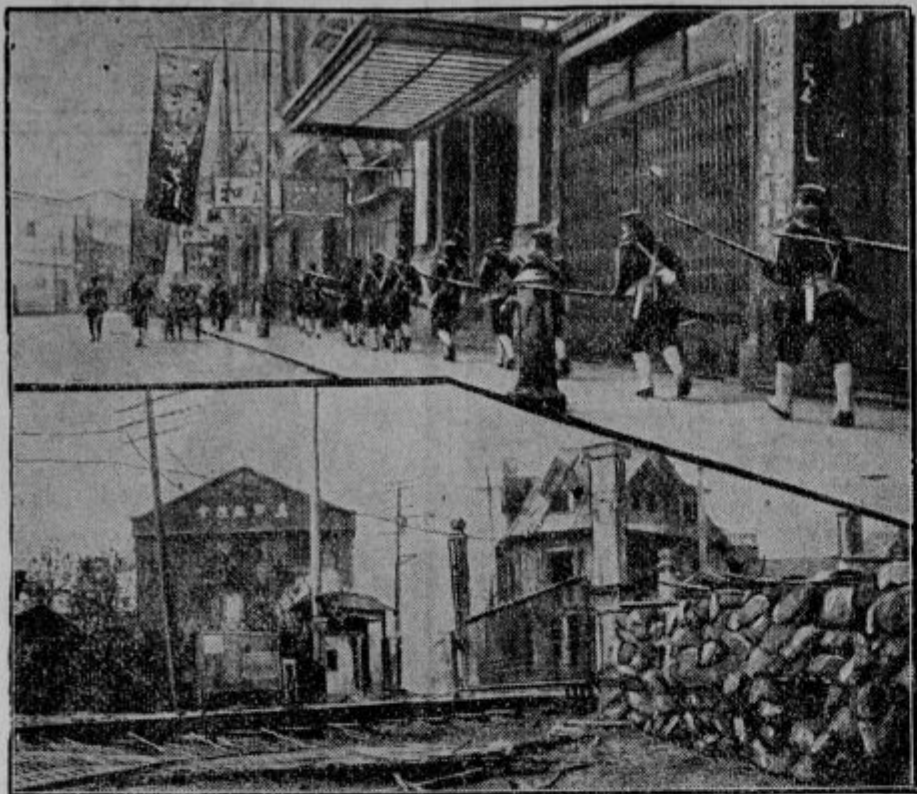
Št. Peter pri Mariboru

V nedeljo dne 28. t. m. so se vršile smuške tekme, katere je priredilo mariborsko fantovsko okrožje PZ. Startalo je 16 fantov na 8 km dolgi precej težavni progi. Prvi je došel na cilj Knaplež Mirko, ki je tudi pri odsekovih tekmah dne 14. febru-aria prejel prvo darilo. Tokrat je prejel prehodno darilo mariborskega fantovskega okrožja PZ. Drugi je bil na cilju Šmet Ludovik, tretji Škof Franc, če-trti Fluher Tonček, vsi člani šestpeterskega fan-tovskega okrožja. Izven konkurence pa je bil prvi na cilju škamlec Rudolf, ki je prevozil progo v 35 min. 32 sek. Ostala darila je preskrbelo prosvet-no društvo »Skala«. Kmetijski fantje kažejo paš vedno večje zanimanje za lepi zimski sport — smu-čanje. — Prihodnjo nedeljo dne 6. marca ima fan-tovski krožek svoj reden mesečen sestanek in sicer popoldne po večernicah. Predaval bo prof. dr. Joža Jeraj iz Maribora o papeževi okrožnici o obnovi socialnega reda. Ti fantovski sestanki so za našo mladino prava visoka šola. — Ze četrti gospodinjski tečaj se vrši v samostanski šoli. Tečaj traja tri mesece in ga obiskuje točasno 12 deklet iz kmet-skih in viničarskih družin. — Zdravja je šla tekat na Golnik upravitelja zasebne dekliske šole č. sestra Gema. Želimo ji skorajšnjega okrevanja. — Naš rojak g. Štiper Stefan, doslej kaplan pri št. Pe-tru pod Sv. gorami je postal župnik v Sromljah. — Vinski pridelek, glavni vir dohodkov občanov, je še večinoma v kleteh. Kapljica je izborna, cena nizka, zatore kupci kar pridite.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtlek, 3. marca v uršulinski cerkvi. Ob petih zjutraj bo prva sv. maša, ob pol šestih pridiga in ob šestih sv. maša z bla-goslovom za žive in rajne ud Bratovščine. Vabimo vse častilce sv. Rešnjega Telesa, da se udeležijo ev-haristične pobožnosti v uršulinski cerkvi.

Slike z bojišča na Vzhodu

Z bojišča na Daljnem vzhodu. Zgoraj: japonske mornariške čete se razvijajo v naskok na kitajski del Sanghaja Capej. Ta del je danes vsled bombardementa popolnoma razrušen. Spodaj: japonske obrambne naprave na progi Sanghaj-Vusnung, za katere se eš vedno vršijo srdite borbe.

Po bitki v Sanghaju odnašajo ranjence.

Razorožitvena konferenca pred sto leti

Zgodovina se ponavlja

Pred sto leti — ali točneje pred 101 letom — 1. 1831 se je istotako v Zenevi vršila konferenca vlad evropskih držav proti razorožitvi. Ta konferenca je bila tajno sklicana in se je vršila za zaprtimi vrati. Pričela je spomladi l. 1831. in je trajala do 29. decembra istega leta.

Konferenci so prisostvovali: avstrijski kancler knez Metternich, francoski delegat Pèrier, pruski delegat Anslon, ruski delegat Nesselrod in zastopnik Anglije Castlereagh. Predsednik francoske republike je bil takrat Louis Phillip, po- znejši francoski kralj.

Konferenca je bila sklicana »v cilju odprave oboroževanja, ki je tako težko ne samo za vlade, ampak tudi za narode«.

Francoski delegat je zahteval »progre- sivno in istočasno razorožitve«, kajti če nadaljujemo s tem nevarnim oboroževanjem naših armad, bo militaristični duh konečno pre- vladal nad težnjo, da se vzdrži mir in krvava voj- na bo neizogibna posledica sistema oboroževanja, je utemeljeval svoj predlog.

Knez Metternich, ki je vodil glavno in odlo- čilno besedo v imenu takrat na vrhuncu svoje slave in moči se nahajajoče Avstrije, je naglašal, da so najhujši časi ona nesigurna doba, kadar ni- mamo vojne niti mi u. Knez Metternich je stavil tudi več predlogov, med njimi je bil najvažnejši, »da naj ostanejo v veljavi vse obstoječe pogodbe med posameznimi državami, dokler se ne izpre- mene na temelju medsebojnega in mirnega spora- zuma med zainteresiranimi državami«.

Zastopnik Prusije je zagotavljal, »da se mir ne bo pokvaril, dokler bodo njegovo domovino in Francijo vezale skupne težnje za mirom«. Priznal je, kako velike so težkoče pri vzdrževanju miru v Evropi. »v dobi, ko še niso rešena vsa važna vpra- šanja, ki vzmernirajo Evropo in kate ih rešitev je sedaj mnogo težja nego kdajkoli preje«.

Zastopnik Rusije Nesselrode je izrazil mi- šljenje, da »neprestanu poudarjanje o grandioznosti armad raznih držav ni ravno najboljša pot k u- čev stitvi medsebojnega zaupanja med evropskimi narodi in ne bo pospešilo rešitve problema sploš- ne razorožitve«.

Louis Phillip je poslal konferenci pismo, v katerem pravi med drugim: »Odstranil bom vse težkoče oboroževanja, ko mi bodo dane garancije, da francoski časti ne grozi nobena nevarnost. To pa je odvisno od splošne razorožitve. Francija želi

razorožitev. Tudi druge evropske države čutijo potrebo razoroževanja in splošni interesi zahtevajo razorožitve«.

Uspeh dolgotrajne konference je bil sklep, da bodo delegati podpisali protokol o želji po po- spešitvi razoroževanja. Knez Metternich je radost- no vzkliknil, da se je s tem obnovilo stanje miru v Evropi. »Da tak je danes položaj in še več — Evropa ne bo nikdar več opustila stanja miru!«

Nemški delegat je izrazil željo, »naj bi Fran- cija prva podala dober zgled, češ, da je od vseh držav najbolj oborožena«.

Francoski poslanik v Rusiji Brossen je isto- časno poročal, da predstavlja Rusija veliko oviro razorožitvi, četudi sama sodeluje na konferenci, kajti ona je končno samo za to, »da naj se le vsi d. ugi razorožijo«.

Anglija je videla glavne težkoče razorožitvi v tem, »da ni mogoče odrediti točnega razmerja oboroženih sil posameznih držav, od katerih vsaka ima posebne pogoje glede obmejitve, političnega položaja in možnosti nove oborožitve«.

Z ozirom na vse to in ko je postalo jasno, da ni nobene možnosti absolutnega sporazuma, je francoski delegat izjavil, »da splošne razorožitve ni mogoče zamisliti, dokler se ne vrši najvažnejše in odločilno vprašanje (?), ki še vedno ni rešeno«.

Francoski poslanik v Londonu Taleyrand je drugače gledal na stvar in je poročal svojemu mi- nistru v Pariz: »Rešite vendar in za božjo voljo čimprej vprašanje razorožitve. Tako bo vaše ime obdano s slavo, obenem pa boste olajšali francoski proračun!«

Proti izgonu jezuitov iz Španije

Izjava holandskih katoliških delavcev.

Na obnem zboru Nizozemske katoliške delav- ske zveze so sklenili krepak protest proti izgonu jezuitov iz Španije. Sklep slove: »Nizozemska ka- toliška delavska zveza, ki šteje 200.000 članov, pro- testira proti tej kršitvi verske svobode, ki naspro- tuje tudi demokratičnim načelom, na katerih naj bi bila zgrajena španska republika; izraža špan- skim jezuitom priznanje za njihovo versko in kul- turno delo; zagotavlja španskim katoličanom v tem, zanje tako težavnem času svoje iskrene sim- patije.« Protest so poslali med drugim predsedniku in ministrskemu predsedniku španske republike.

Boj proti katoliškim šolam v Franciji

Na predavanjih duhovniške misijonske orga- nizacije v Parizu so obravnavali tudi šolsko vpra- šanje v Afriki. Številke kažejo veliko krivico v ravnanju nasproti katoliškim šolam. V francoski Ekvatorialni Afriki obiskuje od 10.000 otrok 5600 misijonske šole, 4400 pa državne. V šolskem pro- računu je za pouk teh otrok določeno 1.600.000 frankov, od tega so pa prejele misijonske šole sa- mo 81.000 frankov, vse ostalo je šlo za državne šole.

Čisto drugače ravna država nasproti Judom. 45.350 domačih tuniških Zidov vzgaja v svojih šolah 3000 otrok. 107.500 maroških Zidov pa 8800 otrok. Za te židovske verske šole daje država 1.500.000 frankov odtodno 2.450.000 frankov letno.

Prav poseben udarec pa je namerila Francija, kakor piše »Croix«, proti katoliškemu srednjemu šolstvu. Poslanska zbornica je namreč brez debate sprejela v proračun postavko 10 milijonov frankov, s katerimi se ustanove po nižjih gimnazijskih raz- redih prosta mesta za sinove, katerih starši pre- bivajo v podeželju ter ne bi mogli šolati otrok na lastne stroške. Lahko si je misliti, da bodo starši pošiljali otroke študirat na državne gimna- zije, kjer jih študij ne bo nič stal, ne pa na za- sebne zavode, kjer bi morali zanje plačevati. Ka- kor odkriva »Croix«, je že sedaj oddanih toliko brezplačnih mest, da bo gornjih 10 milijonov ko- maj zadostovalo. Pri tem se bo število prosilcev od leta do leta stopnjevalo; po brezplačni spodnji gimnaziji se bodo starši upirali tudi plačilu na zgornji gimnaziji odtodno temu, da bi otroke vzeli iz srednjih šol. Naval na srednje šole bo vedno večji, a že sedaj je treba razkiriti domalega vse srednje šole. Samo v Parizu bodo zgradili 5 do 6 novih gimnazij. Da se je lotila država tega načrta, ki bo zahteval ogromnih novih žrtv, v tako kri- tičnem času, ko izkazuje državni proračun ogro- men primanjkljaj in se kriza povsodi čuti — je dokaz, kako ogrožen vpliv ima učiteljska orga- nizacija, ki pritiska na vsako vlado, da pospeši svoj cilj in uniči svobodne srednje šole.

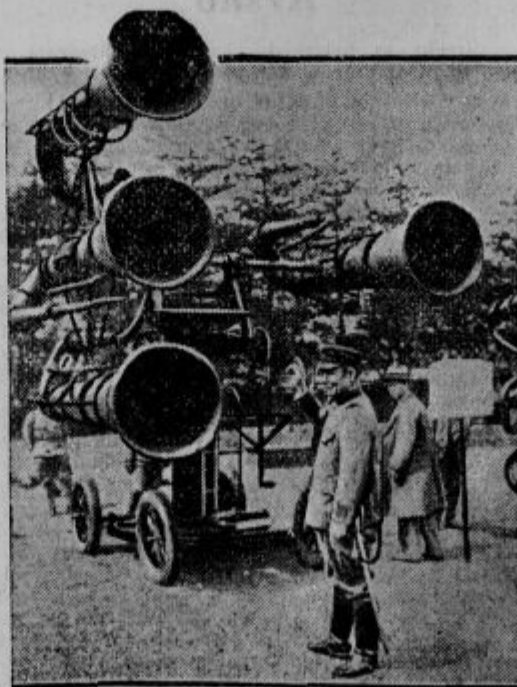
Nazadovanje starokatolikov v Švici

Zadnje švicarsko ljudsko štetje izkazuje znatno nazadovanje starokatolikov v njihovih razvojnih središčih. Zadnje število še niso znane, a padli so po vsej priliki od 55.000 na 45.000. Samo v kan- tonu Bern so nazadovali od 5008 na 3986. V me- stu Bern so izgubili 400, v Brienne-u 80 duš, na- sprotno je pa katoliška cerkev v teh krajih napre- dovala za 1600 odtodno 700 duš. Vsega je katoliško prebivalstvo v »štirih svetih mestih« starokatoli- cizma v zadnjem desetletju naraslo za 12,5 odstot- kov; starokatoliki pa so v istem času nazadovali za 17,5 odst., v Bernu samem pa za 22 odstotkov.

Katoliški cehi v Angliji

Letno poročilo angleške »Catholic Evidence Guild« navaja, da prireja 38 podružnic, ki štejejo 600 članov, vsak teden po 111 predavanj pod mi- lim nebom. Sklenili so, da bodo letos svojo vojno razširili tudi na Skotsko. Potreben je najprepro- stejši krščanski nauk. Posebno dragoceno podpo- ro daje temu apostolskemu delu katoliški tisk, Blackpoolski škof Pearson upa, da bo omrežje ce- hov, te predstave v boju za dušo Anglije, kmalu objelo vso deželo. — Katoliške poklicne organiza- cije se posebno v zadnjih letih na Angleškem zelo uspešno in hitro širijo. Prvo mesto zavzema »Me- tropolitanska policijska gilda«; nekoliko kasneje je bil ustanovljen katoliški ceh nastaviteljev na om- nibusih. Obe organizaciji sta se hitro razvili v na- rodne ceha in ustanovili po raznih mestih cvetoče podružnice, kakor n. pr. izvrstno procvitajoči ceh katoliških transportnih nastaviteljev. Kakor poro- ča »The Universe«, sta se v par tednih ustanovila katoliški lekarnarski in optičarski ceh; tačas se snuje v Londonu katoliška organizacija poštnih na- staviteljev.

Tako delavna katoliška »Truth Society« je do- segla v razširjanju katoliških obrambnih spisov nov rekord: v teku l. 1931. je prodala vsega 1 mi- lijon 386.325 števk. V tem pa niso vštete pro- dane knjige in letaki in tudi ne brezplačno razde- ljeni obrambni spisi.

Nepričakovani napadi z letali

so onemogočeni z iznajdba angleškega inženjerja, ki so jo preizkusili na poslednjih manevrih an- gleške armade. Precizni radio sprejemni aparati že na velike daljave opozorijo na bližanje sovraž- nih zrakoplovo in letal.

Zaščita zaledja proti vojnimstrupom

(Nadaljevanje.)

Maske.

Maske so aparati ali priprave, ki nam preči- stijo z raznimi vojnimi plini in strupi prepojeni zrak, preden ga vdihamo. Oprostijo ga vsaj ve- čine do sedaj znanih vojnih strupov.

Ako imamo masko pravilno nameščeno na obrazu, dihamo skozi filter, ki vsebuje mešanico kemičnih snovi. Te snovi absorbirajo — vzamejo nase iz zraka, ki gre skozi filter, vse ali vsaj ve- čino strupov in jih vežejo, zadržujejo ali uniči-ajo. Tako pride le uporaben zrak v pljuča. To pa doseže maska le tedaj, če ni koncentracija plinov v zraku, ki ga dihamo, prevelika, to se pravi, če je v atmosferi, ki nas obdaja, še dosti do- brega zraka. Vedeti moramo tudi, da najboljša maska ne koristi nič, če jo ljudje ne znajo pravilno uporabljati.

Maske nemškega tipa moremo navadno rabiti v gostem plinu pol ure, v manjših koncentracijah pa do 36 ur, francosko pa istotako do 36 ur, nato pa je treba menjati filter kje na pripravnem kraju ali pa na p edpisan način. Maske, ki imajo svoj filter na koncu cevi, so boljše in lažje je pri njih menjava istega.

Take maske, ki bi zadržavale vse strupene pline, v vojni še niso poznali. Tako vemo n. pr., da stare nemške maske ne zadržujejo ogljikovega monoksida in arsenskih strupov.

Mednarodni Rdeči križ je razpisal na svoji konferenci v Bruslju l. 1928. konkurz za najboljšo masko, ki bi absolutno ščitila človeka proti vsem strupenim plinom. Posamezne države se trudijo, da bi prišle do takih mask in zato dosedanje vedno bolj izpopolnjujejo. V zadnjem času so že skon- struirali filter, ki presega vse dosedanje, in bo uporaben proti vsem vojnimstrupom, ki jih doslej poznamo. Tudi cena teh ne bo previsoka (100 do 200 Din).

V današnjih maskah sestoji filter ponajveč iz oglja cinkovega oksida, natrijevega karbonata, ka- lijevega bipermanganata, urotropina, Hyposulfata in še nekaj drugih snovi, ki se vse lahko dobijo v naših lekarnah.

Vsaka država skoraj ima svojo posebno obliko maske. Francoska in nemška maska je naprave- na iz gumiranega platna za zaščito kože na obra- zu. To je takozvana obrazna ali naličnica z vde- lanimi očali iz celofana, ki je prozoren in se ne razbije. Pri novejših maskah je pa kar cela obra- zina iz celofana. Isto snov (ribja kost) rabijo tudi pri avtomobilih namesto stekla. V spodnjem koncu naličnice je pritrjen filter, skozi katerega človek diha. Ruska, naša in ameriška maska pa ima speljano z obrazne dolgo dihalno cev, ki vodi do posodice s filtrom — cedilom, kar je prikladnejše, ker se po izrabi in zadnjem vdihu cev stisne in se tako lahko brž nadomesti nov filter, da moremo zopet dalje dihati. Med tem časom, ko se namešča nov filter, se mora sapa zadrževati.

Izolacijski ali dihalni aparati.

Ako ne bi hoteli uporabljati maske, a bi se vendarle želeli ubraniti zastrupljenega zraka, po- tem bi si morali priskrbeti izolacijske ali dihalne aparate, ki so absolutno sigurni, ker omogočajo vdihavanje samo čistega kisika. Te vrste obrambna sredstva so Draegerjevi aparati in Finzi-aparati; prvi so nemškega, drugi francoskega izvora.

Izolacijski aparati vsebujejo v majhnih bom- bah čist kisik v stisnjeni obliki in pod pritiskom 120—150 atmosfer. Kisik spuščamo polagoma skozi ventil v mehur, ki je v ta namen pripravljen, in ga iz njega vdihavamo posredno po cevi v usta, ker si moramo nos zamašiti s stiskalko. Pri izdi- havanju gre ogljikov dvokis, ki ni več uporabljiv, iz pljuč po isti cevi, a se ujame v posebni posodi, v kateri ostane in se kemično naveže na (KOH) kaliumhidroksid, dočim pride izdihani, toda neiz- rabljen kisik zopet v oni mehur. Draegerjev apa- rat je uporaben tako dolgo, dokler traja zaloga ki- sika v bombi: čim večja je torej bomba, tem dalje ga lahko uporabljamo. Vedeti pa moramo pri tem, da rabi odrasel človek za eno uro mirnega dihanja 30 litrov kisika.

Proti pršičim kapljicam iperita in lewisita se mora človek še zavarovati s posebnimi rokavicami, z gumijastimi čevlji in z gumirano obleko, ki si jo oblečemo čez vsakdanjo in si z njo zavaru- jemo tudi glavo (kapuca!). Z aparatom za kisik in z obleko zoper iperit smo pa sigurno zavarovani proti vsem vojnimstrupom toliko časa, dokler traja zaloga kisika. Poskrbeti moramo torej, da imamo vedno dovolj kisika v rezervi, da lahko z njim v slučaju potrebe znova napolnimo na pri- meren prostoru svoj izolacijski aparat. — Kdor more, naj si tak aparat nabavi in naj se vadi v dihanju nanj, pri čemer naj tudi ugotovi, koliko časa je uporabljen. Kakor se kaže, cena za take aparate ne bo več tako visoka, kot je sedaj.

Izolacijskih aparatov bi se morali posluževati v slučaju potrebe zlasti bolničarji in ljudje pri reševalnih oddelkih. Opomniti moram, da dihanje skozi masko in aparate s kisikom ni tako lahko. Zato bi se moral vsakdo vaditi in trenirati, dokler je čas, ker v usodnem trenutku nevarnosti bi bila trenaja prepozna. Malokdo bi namreč mogel prvič vzdržati polurno dihanje pod masko, zlasti ne nervozni, ki bi jo prav hitro sneli... Za otroke, starejše in ljudi z bolnimi pljuči ali bolnim srcem obrambni aparati skoraj ne pridejo v poštev.

Potrebno bi bilo, da bi n. pr. občne po- skrbele in si nabavile maske in izolacijske apa- rate, ki bi jih rabili ljudje že v miru za vajo v dihanju. Rusi, Amerikanci, Francozi in Poljaki so se že resno oprijeli tega. Fantje in moške se bodo morali sicer pri vojakih poučiti o pravilni uporabi mask in Draegerjev, a tudi za ženski svet, ki ostane doma, bi bilo priporočljivo, če bi se spoznal z obrambnimi aparati.

Dasi sta prava maska in izolacijski aparat najbolj priporočljiva, vendar le omenimo tu še najpreprostejši način, kako si naj v slučaju potre- be napravimo zaščitno masko, ki bi nas varovala nekaj trenutkov, dokler se ne bi odpravili na varen kraj.

(Dalje.)

Kje je kriza najhujša

Vključ vsem akcijam za zboljšanje gospodarskih razmer kriza nemoteno napreduje. Število pri OUZD-u v Ljubljani zavarovanih delavcev je padlo izpod stanja leta 1927, kar pomeni, da je industrijska delavnost nazadovala za več kot 5 let (1932—1927=5). Najmanj za toliko je nazadovala tudi poljedelstvo. Vsi stanovi tožijo nad gospodarskimi težavami. Stalno se slavljuje vprašanja, katere industrije so najbolj prizadete in tako najbolj rabijo pomoči. Na taka vprašanja daje statistika OUZD-a najboljše odgovore — žalibog letno samo enkrat, t. j. ob priliki članskega štetja 30. junija. Ako bi imel OUZD moderne statistične stroje n. pr. sistema »Powers«, kateri nadomeščajo vsak posamezen nad 100 uradnikov, potem bi lahko OUZD in evno poročal javnosti o stanju in gibanju vseh posameznih industrijskih panog. V zbirskem

času, ko počivajo sezonski obrati in je tako brezposelnost na vrhuncu, se občuti težja gospodarska kriza najhujše. Na željo nekaterih delavskih in delodajalskih zastopnikov in drugih interesentov, je OUZD tudi letos izjemoma sestavil statistiko brezposelnosti v posameznih industrijah v zimskem času (po stanju 15. februarja) toda samo za večje obrate. Upoštevali so se samo obrati, kateri so imeli 30. junija 1929 najmanj 50 zavarovanih delavcev. Absolutno precizna taka statistika seveda ni, ker se nanaša samo na en dan in še to samo na slabo tretjino vseh zavarovanih delavcev. Vendar daje tudi taka statistika v celoti več ali manj zanesljivo sliko o sedanjem stanju posameznih industrij in njihovem razvoju v zadnjih dveh letih. Zanesljivost podatkov sledenče tabele moramo preloži po številu zastopanih obratov in delavcev.

Industrija	Število obratov delavcev dne 15. febr. 1932	Padec delavcev od 15. II. 1931 absolutno v %	Lanski odstotni padec		
Gradba prevoznih sredstev	1	16	-36	-17 %	
Industrija kamenja in zemlje	32	1381	-1092	-44 %	-21 %
Oblačilna industrija	7	357	-268	-43 %	-20 %
Kemična industrija	11	930	-577	-38 %	-49 %
Predelava usnja	6	612	-302	-33 %	-9 %
Tesarstvo in rezbarstvo	8	588	-259	-31 %	-3 %
Gradnja nad zemljo	44	696	-319	-31 %	-17 %
Gozdno žagarska industrija	39	1796	-542	-23 %	-39 %
Izdelovanje usnja	8	965	-286	-23 %	-20 %
Kovinska industrija	18	3067	-699	-18 %	-15 %
Industrija jedil in pijač	5	428	-85	-17 %	-9 %
Gradnja železnice, potov itd.	7	71	-15	-17 %	-66 %
Industrija tobaka	1	857	-127	-13 %	-8 %
Papirna industrija	11	1658	-206	-12 %	-3 %
Gostilne, kavarne, prenočišča	3	132	-10	-7 %	+18 %
Tekstilna industrija	28	7298	-292	-4 %	-6 %
Grafična industrija	7	596	-26	-4 %	-2 %
Higijena	5	332	-5	-1 %	-4 %
Poljedelstvo	1	12	0	0 %	-37 %
Gledališča, razno	2	132	+2	+2 %	+6 %
Vodne centrale	2	257	+7	+3 %	+69 %
Državni obrati	2	117	+5	+4 %	-19 %
Denarni zavodi	1	265	+24	+10 %	+3 %
Občinski obrati	1	161	+34	+27 %	+19 %
Javni promet	1	170	+78	+85 %	+11 %
Trgovina	1	34	+16	+89 %	-75 %
Skupaj	252	22.968	-4980	-18 %	-14 %

Padec celokupnega članstva OUZD-a znaša v zadnjem letu —14 %, dočim znaša padec delavcev v velikih obratih —18 % kakor kaže gornja tabela. Lansko leto je bila razlika teh odstotkov še mnogo večja: —4 % napram —14 %. Iz tega sledi, da je redukcija delavcev v velikih obratih (industrijah) večja nego v malih obratih (obrtih). To dejstvo nam je pojasnjeno, ako pomislimo, da si obrtniki

lahko pomagajo več ali manj z vajenci. Nadalje je mali obrtnik eksistenčno vezan na svoje delavnice, kar ne moremo trdit vsaj načeloma ne o industriji (tovarnarju). Naglasiti pa moramo, da so tudi obrtniki letos zelo prizadeti po gospodarski krizi, ker se je odstotek reduciranih obrtnih delavcev letos zelo približal odstotku reduciranih industrijskih delavcev.

Naša zunanja trgovina v januarju

Pravkar je glavno ravateljstvo carin v Belgradu objavilo podatke o naši zunanji trgovini v mesecu januarju t. l.

Iz podatkov je razvidno, da je vrednost naše zunanje trgovine padla v januarju t. l. na 446 milj. Din v primeri 794 milj. Din v januarju 1931 in 1177 milj. Din v januarju 1930. V primeri z januarjem lanskega leta je naš izvoz padel po vrednosti za 43,2 %, po teži pa za 26,4 %. Istočasno je naš uvoz padel v primeri z januarjem lanskega leta po količini za 37,8 %, po vrednosti pa za 44,4 %. Naš uvoz je znašal v januarju letos 55.331 ton v vrednosti 228,2 milj. Din, izvoz pa je istočasno znašal 187.521 ton za 218,3 milj. Din. Naša zunanja trgovina je bila torej v januarju pasivna za 9,9 milj. Din. V decembru lani pa je bila aktivna za 84,2 milj. Din. Iz vseh teh podatkov je razvidno, da se vrši restrikcija naše zunanje trgovine brez umetnega pritiska, kakor ga poznajo druge države. Danes ne tvori naša zunanja trgovina niti polovico zneska, kakor pa je dosegala pred dvema leti, kar je na eni strani pripisoval padcu cen vseh proizvodov ter zaradi splošne gospodarske krize.

Amortizirane obveznice vojne škode. Belgrad, 29. februarja. AA. Ker po zakonu o izplačilih vojne škode zapade pravica za izplačilo amortiziranih obveznic luterijske dva in pol odstotne državne rente za vojno škodo v petih letih, so vse obveznice te rente, ki so bile amortizirane pri prvem, drugem in tretjem žrebanju za amortizacijo, ki se je vršilo januarja 1925, 1926 in 1927 ter dozdaj niso bile izplačane, izgubile vsako vrednost. Te obveznice pripadajo tem-le serijam:

2, 62, 138, 159, 214, 284, 359, 362, 404, 407, 408, 416, 494, 532, 536, 555, 607, 633, 635, 654, 698, 798, 816, 1030, 1050, 1212, 1240, 1455, 1483, 1522, 1654, 1725, 1753, 1774, 1838, 1845, 1858, 1868, 2075, 2205, 2408, 2567, 2579, 2634, 2635, 2661, 2676, 2696, 2775, 2805, 2882, 3045, 3180, 3215, 3301, 3315, 3328, 3486, 3508, 3538, 3642, 3653, 3662, 3685, 3727, 3761, 3779, 3820, 3841, 3875, 3924, 3974, 4060, 4143, 4212, 4246, 4320.

Oddelek za državne dolge in državni kredit opozarja na obveznice gornjih serij, da jih ne bi nepoučeni ljudje kupovali in sprejemali na kak drugi podlagi, ker se te obveznice ne bodo več izplačevale. (Iz oddelka državnih dolgov in državnega kredita.)

Poljsko-jugoslovanski gospodarski komite v Belgradu je začel poslovati v Francoski ulici 14. Kdor se hoče članiti, plača 240 Din članarino. Prijave sprejema pisarna komiteja.

Živino. V trgovini. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine pri trgovinskem ministrstvu je izdal v nemškem, italijanskem, francoskem in češkem jeziku informativno knjižico s slikami o živinoreji v naši državi. Knjižica prinaša mnogo statističnega materiala o naši živinoreji, o trgovini z živino in proizvodi. Knjižica vsebuje tudi deloma naše razmere, saj ima na strani 21 sliko: Gurtaler Schwein aus Krain, jezersko ovco itd.

Borza

Dne 1. marca 1932.

Denar

Ljubljana. Amsterdam 2275,34—2286,70, Berlin 1348,12—1353,92, Bruselj 787—790,94, Curih 1094,95—1100,45, London 196,78—198,38, New York ček 5634,86—5693,12, kabel 5656,86—5685,12, Pariz 222,60—223,72, Praga 167,40—168,20, Trst 293,25—295,65.

Zagreb. Amsterdam 2275,34—2286,70, Berlin 1348,12—1353,92, Bruselj 787—790,94, London 196,78—198,38, Milan 200,25—205,65, New York kabel 5656,86—5685,12, ček 5634,86—5693,12, Pariz 222,60—223,72, Praga 167,40—168,20, Curih 1094,95—1100,45. — Skupni promet brez kompenzacij 6 milj. Din.

Curih. Belgrad 9,05, Pariz 20,32, London 17,99, New York 516,62, Bruselj 71,85, Milan 26,825, Madrid 39,75, Amsterdam 207,80, Berlin 122,90, Stockholm 99,40, Oslo 97,00, Kopenhagen 99,10, Solija

3.74. Praga 15,30, Varšava 57,75, Atene 6,65, Carigrad 2,45, Bukarešta 3,05, Helsinkfors 8,10. Belgrad. Amsterdam 2275,34—2286,72, Berlin 1348,12—1353,92, Bruselj 787—790,94, Curih 1094,95—1100,45, London 196,78—198,38, New York 5634,86—5693,12, Pariz 222,60—223,72, Praga 167,40—168,20, Trst 292,25—295,65.

Dunaj. Dinar notira: valuta 12,35.

Vrednostni papirji

V današnjem prometu je bila tendenca deloma čvrstejša, vojna škoda je ostala namreč neizpremenjena. Dolarski papirji so bili neenotni. Promet je bil v Zagrebu znanen le v dolarskih papirjih, znašal je: vojna škoda 100 kom., 7 % inv. pos. 100.000, begl. obv. 25.000, 8 % Bler. pos. 4000 dol., 7 % Bler. pos. 8000 dol. Belgrajska borza izkazuje ta-le promet: 7 % inv. pos. 5000, begl. obv. 175.000, vojna škoda 1030 kom., 8 % Bler. pos. 1000 dol., 7 % Bler. pos. 5000 dol. in 7 % pos. Drž. hip. banke 3000 dol.

Ljubljana. 8 % Bler. pos. 55 bl., 7 % Bler. pos. 48 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7 % invest. pos. 63—64,625 (64), agrarji 29—32, vojna škoda 246—247 (248), 3. 245—247, 4. 247 bl., 8 % Bler. pos. 52,75—53,50 (54, 53,50), 7 % Bler. pos. 46,75—47,25 (46,50, 46,75, 47, 47,25, 47,125), 7 % pos. Drž. hip. banke 49,75—51, 6 % begl. obv. 41,50—42,50 (42).

Belgrad. Narodna banka 4950 den., 7 % invest. pos. zaklj. 63, vojna škoda 246—247 (247, 248, 247,50, 246,50), 6 % begl. obv. zaklj. 42, 41,75, 8 % Bler. pos. zaklj. 51,50, 7 % Bler. pos. zaklj. 47,25, 47,50, 7 % pos. Drž. hip. banke zaklj. 50, 50,50.

Dunaj. Podon.-savsko-jadr. 94,90, Wiener Bankverein 11,15, Escompteges. 110, Aussiger Chemische 121, Mundus 96, Alpine 12,80, Trboveljska 33,15.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bač., ban. gar. kval. 74—75, bač. okol. Sombor 75—76, bač., sr. za marec, apr., maj 79—81, sr. gar. kval. 75—76, pariteta Sid 78—78. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 31 vag.

Sombor. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 90 vagonov.

Budimpešta. Tendence ustaljena. Promet tih. Pšenica marec 11,86—11,87, zaklj. 11,88—12, maj 12,95—13,05, zaklj. 13,05—13,06, rž maj 15,08—15,12, zaklj. 15,20—15,22, koruza maj 14,45—14,50, zaklj. 14,48—14,50.

Winnipeg. (Začetni tečaj.) Pšenica maj 63,50, julij 68,25, okt. 70.

Chicago. (Začetni tečaj.) Pšenica marec 56,75, maj 60,75, julij 62,25, sept. 64, koruza marec 34,875, maj 39,25, julij 41,75, sept. 43,25, oves marec 21,625, maj 24,625, julij 25,125, rž maj 40.

Živina

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo trditke Ed. Saborski in Comp., Dunaj.) Danes je bilo pripeklanih 8633 prašutarjev in 4478 špenjarjev, iz Jugoslavije 299 prašutarjev in 2378 špenjarjev. Cene: špenjarji najboljši 1,40, I. 1,32—1,35, II. 1,28—1,30, kmetski 1,25—1,40, prašutarji 1,40—1,80, najboljši 1,85. Tendence: najboljši špenjarji so se podražili za 3 do 5 grošev, druge cene pa so ostale neizpremenjene.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Sreda, 2. marca: ZDRAVNIK NA RAZPOTJU. — Red D. Četrtek, 3. marca: NEKDO. Red E. Petek, 4. marca: Zaprti (generalka).

OPERA

Začetek ob 20

Sreda, 2. marca: LUIZA. Red B. Četrtek, 3. marca: MEDEA. MASKA RDEČE SMRTI. DANDIN V VICA. Red C. Petek, 4. marca: VIJOLICA Z MONTMARTRA. Red A.

Opera pripravlja Offenbachovo komično opero »Robinsonada«. Premijera bo sredi meseca marca. Abonente reda B in C opozarjamo, da je za zmenjan totedenski vrstni red njihovih predstav.

Nedeljski sport

Krasna solnčna nedelja je omogočila sportnim organizacijam, da so nameravane prireditve izpeljale v najlepšem redu. O sportnih dogodkih v Ljubljani je že obširno poročal večeršnj »Slovenec«. Hokey tekmo so večeraj Ljubljanci drugič videli. Ugotoviti moramo, da si je v razmeroma zelo kratkem času kanadski hokey osvojil tudi Ljubljano. Z istim tempom, s kakršnim se ta igra razvija, tudi osvaja in pridobiva prijatelje. Toda eno moramo še povedati: Ako hočemo, da se bo pri nas drsalni sport razvijal, mora dobiti Ljubljana drsalniše z umetnim ledom. Ker tega ne more zgraditi privatna iniciativa, mora priskočiti na pomoč mestna občina. Do sedaj občina ni zgradila še nobene sportne naprave. Naj bo prva drsalniše, ki bo na razpolago tudi sportnikom.

Ceprav je nedelja potekla v glavnem v znamenju zimskih prireditev, so se vršile tudi važne nogometne tekme. Svoboda je v Ljubljani odpravila mariborske Železničarje s 4:1. Železničarji, ki so veljali za favorite, niso igrali v običajnem stilu. Pozna se jim dolga zimska pavza. S to zmago je Svoboda dosegla četrto mesto v tabeli. Ali se bo tu obdržala ali celo zasedla tretje mesto, bomo še videli. — V Mariboru je Maribor odpravil moštvo Kastner & Öhler s 4:1. Ta rezultat dokazuje, da je le Maribor tisto moštvo, ki je najresnejši tekmeec ljubljanskim klubom. Po igri Železničarjev to lahko mirno ugotovimo. V zagrebškem prvenstvu, ki prav za prav nas je najbolj zanimala, je slika precej jasna. Hašk je na prvem mestu, slede mu Gradjanski, Viktorija in Concordia. V tekmah za državno prvenstvo bodo torej naši zastopniki merili moči z Gradjanskim in Concordio, dvema najbolj popularnima kluboma v državi.

Prvič so nastopili naši skakalci na skakalnici, ki je največja v državi. Šele pod kraj sezone je nastopila elita skakalcev na skakalnici v Bohinju. Borba je bila med tekmovalci izredno ostra, zlasti, ker so v konkurenci zmagovalci dosegli skoraj enako dolge skoke. Zato so nastopili prvi trije še izven konkurence za rekord na skakalnici. Tu je pokazal mladi Palme tak stil in sigurnost v skoku, da smo vsi skoki daljši, kajti skakalnica je bila izmerjena le do 40 m. Take borbe, kot so jo v nedeljo gledali na tej skakalnici, še ni bilo. Gotovo je pa, da ima Šramel v mladem Palmetu konkurenta, kateremu bo moral prepustiti prvenstvo. V konkurenci je dosegel prvo mesto Šramel s 143,3 točkami in skoki 33 in 35 m. Takoj za njim je Palme s 139 točkami, skoki 30 in 33 m. Tretji je Jakopič, ki je dosegel 125,5 točk, skoki je 25,50 in 26 m.

Sportno društvo Vrhnika je priredila svoj klubski dan. Organizirala je prvo gorsko tekmo na 25 km dolgi progi, pri kateri je bilo 20 km vzpona in le 4 km padea. Na tako težavni progi se še ni vršila nobena smučka tekma. Zmago je odnesel Jakopič Gustl (Ljubljana) v času 2:10:33; 2. Primožič (Tržič) 2:15:24; 3. Završan (Ljubljana) 2:15:40; četrti je bil Zadnikar (Vrhnika), ki si je obenem priboril tudi prvenstvo Vrhnike. Startalo je 42 tekmovalcev, od katerih je prišlo 33 na cilj. Prireditve je izbornou uspele.

Se en uspeh so dosegli naši smučarji, in sicer v Zagrebu. Tamošnji sportniki so priredili tekmo na 17 km dolgi progi s 300 m višinske razlike za prvenstvo Medvednice (na Slemenu). K tej tekmi se je prijavilo tudi nekaj naših tekmovalcev, ki pa pri nas ne veljajo za »kanone«. V juniorski skupini je startal Marchiotti (Ilirija). Na cilj je prišel prvi v času 1:29:38, medtem ko je najboljši hrvaški tekmovalac Zingerlin rabil za isto progo v seniorski skupini 1:29:56. Ta uspeh enega naših tekmovalcev, ki ne spada med naše najboljše, je pač dokaz, da so v Zagrebu, čeprav imajo skoraj enake prilike pripravi, da bo lahko v najkrajšem času ta talentirani skakač nastopal v inozemstvu. Za pol metra se je vršila ogorčena borba. Izven konkurence je pa najdalji skočil Palme s 43 m, Jakopič in Šramel pa vsak po 42 m. Mera pa ni točna. Najbrže so bili kot Ljubljanci, še daleč za nami.

Na Blokah

Pri nas je zdaj vse oživilo — na snegu namreč. Naše Bloke so pravi Eldorado za smučarje, nekak raj je zanje. Mraz pritiska zjutraj in zvečer, čez dan pa je v solnčnem objemu naša pokrajina krasna in čarobna — mali grički s prostornimi goščavami vsi v snegu, pod njimi ravšina, ki ima tu in tam prijazno vasico — vse naredi nate čudovit lep utis — prelep je ta zimski prizor. In po tej pokrajini vam smučarji smučajo kar za stavo. Tudi mladina se postavlja. Pobudo dobi zato na obeh šolah, kjer tozadevno zelo delujeta gospoda učitelja Venceslav Vinkler v Novi vasi in Milan Vertačnik pri Sv. Duhu. V večji na obeh šolah imate vse polno takih plovov. Zadržati si je en mlad Metljčanek malo preveč veselja s smučkami privoščil, na pa ga je vrglo. Morali so ga odnesti v bolnišnico. In ne le mladina, ampak tudi starejši se radi »vozijo« po smučkah. Tudi od drugod radi prihajajo na Bloke, eni, da vidijo domovino smučarjev, drugi, da preizkusijo teren naših Blok, tretji za kratak čas — zopet drugi, da vidijo in se prepričajo o naši »stetici burji, ko ima mlade! So vam pa tudi smučarji rdeči kot pihi, ko se vračajo v Novo vas v tople sobe po raznih hišah, kjer so uprav gostoljubno sprejeti in oskrbovani. Saj, kakor čujemo, je med smučarji soglasna sodba o lepoti naših krajev in o gostoljubnosti bloških meštarjev, brez katerih itak ne more biti noben sejem. Bog živi torej vse »dilece, plohe in smučke, pa tudi tiste, ki jih imajo, in tiste, ki se z njimi po snegu valjajo!

Občni zbor TSK Slovana, ki se je vršil v nedeljo dopoldne ob navzočnosti števila članstva, je potekel v najlepši harmoniji. Po kratkih, stvarnih poročilih funkcionarjev, iz katerih je razvidno, da je klub v preteklem letu napredoval zlasti na nogometnem polju, kjer si je osvojil jensko prvenstvo ljubljanskega I. razreda, je bil podan staremu odboru absolutorij. Z viharim odobravanjem je bil nato ponovno izvoljen predsednikom g. Josip Bahovec, veletrogovec, podpredsednika gg. Kunaver in Felber, tajnik g. Grm, blagajnik g. Bucik; odborniki: Novak Rudi, Novak Kobi, Gluhak in Anko ter namestnika Paulin in Jean. Pri slučajnostih je občni zbor sklenil apelirati na vse trgovske kroge, da bi stali klubu na strani ter ga po svojih močeh podpirali v stremljenju za napredek sporta med trgovskimi sloji. Istočasno se je sklenilo, da se bo s prihodnjimi dnevi pričelo pobirati članarino za l. 1932. potom inkasanta, na kar se opozarjajo vsi člani.

Abonenti reda B imajo danes v sredo 2. marca za svoj abonma predstavo Luize. V vlogi očeta nastopi g. Josip Križaj. Naslovno vlogo poje gospa Gjurgjenac, glavno tenorsko partijo g. Gostič. Abonenti reda C pa imajo svojo predstavo v četrtek dne 3. marca in sicer Osterdeve enodejanske: Medea, Maska rdeče smrti in Dandin v vica.

Poizvedovanje

Naslo se je več stavbnih načrtov za stavbeno parcelo št. 894, z imenom Rozman. Vprašati: Grohar, Mestni trg 9-III.

Slovenski siromaki v Nemčiji

Hamborn, 24. svečana.

Sporočam Vam, da se mi »Slovenec« zelo dopade, tudi drugi Slovenci bi ga radi naročili vsak zase. Pa je sedaj tu v Nemčiji strašen križ, ko je toliko delavcev brez dela. Mesto Hamborn ima 130 tisoč prebivalcev, od katerih jih je 84.000 brez dela. Med temi je tudi mnogo Slovencev. Podpore, ki jih brezposelni dobivajo, so pa tako majhne. Naj povem:

Samski človek, ki je brezposeln, dobiva na mesec 24 mark podpore (le nekaj nad 300 Din za ves mesec). Družina brez otrok dobiva 40 mark na mesec (520 Din). Družina z dvema otrokoma dobiva na mesec 60 mark (780 Din). Družina z več otroki dobiva po 100 mark (1300 Din) na mesec. Iz tega lahko razvidite, kako se godi ljudem, ki nimajo dela in so odvisni le od teh malih podpor!

Pa tudi rudarskim upokojeencem se slabo godi. Utrgali so nam polovico prejemkov. Meni so kar na enkrat utrgali 41 mark. Kar je mnogo zame, ki sem rudarski invalid in ki moram samo za stanovanje plačati mesečno 36 mark. Ziveža je dosti, pa denarja ni, da bi ga človek mogel kupiti. Tako slabih časov še ni bilo v Nemčiji!

Prosim Vas, objavite to v »Slovenec«, da bodo tam v Jugoslaviji vedeli, kako slabo se nam godi.

R. J.

Čujte, vino kupujem!

Prevečjana sleparka vleče Kranjce in Hrvate

Metlika, 29. februarja.

No, vendar! Tako si je oddahnil gospodar, ko je potrkalo na vrata. Morda bo kaj kupil. Res ni bil mož, ženska je bila, no pa kaj zato! Če ne nosi moškega imena, pa se predstavlja z moškim priimkom. Rekla je, da se piše »Nace«, doma pa iz »kranjskega predmestja« in da bo vzela več vagonov vina.

Kdo bi je ne bil vesel, posebno če mu stoji še vsi sodi polni do vrha. In spustili smo se v kupčijo. Kako ne! Treba je pogoditi, in ta kupčevalka ni štedila besed. Nič kaj ni bila velikušana. Znala je, kako se z Belokranjem dela kupčija, in še to! V Metliki že čaka avto, da se kar hitro naloži. In to se razume: plača se takoj!

Kdo ne bi takega kupca lepo pogostil in mu z vsem postregel, kar hiša dati more. Saj jutri bo že sodermač in denar! In tako je ta kupec z ženskim imenom in v ženski obleki, pa z moškim priimkom — nemara da se je to tudi kaj spreminjalo — vedno srečno pravil čas izginil in se ji je tudi ves čas kar dobro godilo. Kdo bi pa bil norec, da bi se branil, če je pa miza zasteljena ponujala. In kar na vagone je kupovala, in tudi v inozemstvo izvažala! Saj ima v Celovcu strica župnika in še nič koliko stricev v odličnih službah, svetnih in duhovnih, kakor ji je bilo pač po okoliščinah primerneje.

Pa »Kranjci« so jo pogruntali. Tla so ji postala vroča, zato se je preselila na nadalje kupčije čez Kolpo, da bo tudi brate Hrvate malo za nos potegnula.

No, za take kupce nam ni! Pač pa bi bili nadveseli takih, ki bi se pogodili, točili, plačali in odpeljali. Taki pa, kakršna je bila ta »Nace«, naj gredo pa kar v Dalmacijo ali pa še naprej, pa četudi bi ji bil etric rajni župnik iz Mengša, kakor se je predstavila g. župniku v Lipniku.

Lepo se je smejal g. Rajaković v Metliki, ko so iz vseh vasi prihajali gledat, kakšen je tisti avtomobil, ki bo odpeljal njihovo vino. Vsak je skušal prehiteti drugega, da bi se najprej odpeljal njegovo. G. Rajaković pa je presenečen sprejemal srečne prodajalce, ki so šele tedaj le neradi verjeli, da jih je ženska grdo za nos potegnula.

»Pameten mora biti človek, pa lahko na svetu živi v teh časih,« tako je dobera pijana modrovala sama s seboj, ko jo nepoklicana ušesa poslušala. Pa kakor vse kaže, jo

MALI OGLASI

Vanka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Poštena Gorenjka

išče službo kuharice, najraje samostojno. Dolgoletna spravevala in znanje nemišine. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2750.

Šofer-mehanik

vajen vseh opravil in popravil pri avtu in podobnih vozilih, išče mesto pri kakem podjetju ali večjem gospodarstvu. Je trezen, pošten in prost vojaštine. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 2750.

Službodobe

Beseda samo 50 par

Mesarskega vajenca takoj sprejme Skrbnik Josip, mesar in prekajevalec v Ptuj.

Služkinjo-sobarico

vajeno tudi vrtnih del — sprejem. Ponudbe s prepiš pravega in navedbo plače pod »Trgovina« št. 2398 na upravo »Slov.«

Za pomladno sezono sprejem več krojačev, šivilj, krojitelj in krojiteljice. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Delaven« št. 2698.

Preprosto dekle

iz poštene družine iščem k osemmesecnemu otroku kot varuhinjo. Predstaviti se je osebno. Prirojna ul. 5, gostilna. (b)

Kuharica

zmožna samostojno voditi gospodinjstvo, z dolgoletnimi spravevali, popolnoma zanesljiva, lepega vedenja, ne izpod štirideset let stara — se sprejme proti dobri plači k eni osebi v Ljubljani. Ponudbe pod »Dobra kuharica« št. 2729 na upravo »Slovenca« (b)

Regentin za dame in gospode
z vpelavo strojnega pletarstva v hiši, Zamenjave za služenje ca. 1500. Din mesečno, ker prevzamemo izdelavo in dostavo v izdelavo preo. Pišite še danes na brezplačne prospekte na Domaco Pletarska industrija, št. 9, Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva.

Šiviljsko vajenko

z dobrimi spravevali sprejme Marija Kavčič, Hrenova ulica št. 7. (b)

Učenec

iz poštene in dobre hiše, z najmanj 2 razr. mešč. šole, se takoj sprejme. Stanovanje in hrana v hiši. Naslov: Leopold Filipic, Zetale.

Denar

Beseda samo 50 par

Ako je vaše posestvo obremenjeno z dolgi in se hočete rešiti dolga — pišite na upravo »Slovenca« pod št. 2558.

Monopol. tovarna

v Dravski banovini išče privatni kapital. Dopisi pod št. 2705 na upravo »Slovenca«.

S 13.000 Din

pristopim h kakršnemu koli podjetju kot družabnik ali pa v službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vesten in pošten« št. 2668.

Pouk

Beseda samo 50 par

Camernikova šoferska šola Ljubljana, Dunaška c. 36. Prva obilna koncesionarna Prospekt št. 16 zastoj. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Krojno učilišče,

Ljubljana, Mestni trg 5/II otvori 5. marca II. brezplačni priročnovalni tečaj za krojače, šivilje, nešivilje in pletilje. Pripravite se pravočasno, prostih je še nekaj mest. (u)

Objave

Beseda samo 50 par

»Opel« avto

malo vožen, zelo dobro ohranjen, zamenjam za šifone ali ga prodam samo proti gotovini po zelo ugodni ceni. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zamenjava Opel« št. 2629.

Preklíč!

Ker podpisani že 10 let ne živim skupaj s svojo ženo Elizabeto Mihevc, s katero sva se sporazumno razšla, nisem plačnik za njene vsakovrstne izdatke. — Martin Mihevc, Poljanska cesta 85, Ljubljana. (o)

Vnajem

IŠČEJO:

Beseda samo 50 par

Pozor!

Išče se najemnik za dobro dobo trgovino, gostilno in trafiko in ostale prostore za takoj v pokrajini na glavni cesti Varazdin—Ptuj Inventar je popoln. Ponudbe na lastnika Ivana Majcen-a, upravitelja, Bežanec, p. Pregrada.

ODDAJO:

Hlev

za en par konj se odda na Dunajski cesti št. 67, nasproti mitnice. (n)

Trgovina

z mešanim blagom, na deželi, tik farne cerkve, se da pod ugodnimi pogoji v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Trgovina« št. 2687. (n)

Mehlovana soba

s posebnim vzhodom, električno razsvetlavo, z razgledom na cesto, se odda. Naslov pove upravo »Slovenca« št. 2732. (n)

Posestva

Beseda samo 50 par

Posestvo

na 25 orolov, v neposredni bližini Maribora, se da takoj v najem z inventarjem in živino. Vsi gospodarski stroji namotorni počen. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod št. 2741. (p)

Lepo posestvo

hiša z dvema gospodar. poslopijema, prihravno za vsako obrt, nje, travniki in gozd — naprodaj skupaj ali posamezno v bližini Ljubljane. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1585.

Svoj lasten dom

s pripadajočim vrtom je želja vsakega skrbnega očeta. V najkrajšem času lahko to dosežete. Pišite na upravo »Slovenca« pod št. »Dom« št. 2557.

Kupimo

Beseda samo 50 par

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN. Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Srečke delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur« Ljubljana, Selenburgova ulica 6 II nadst.

Oglje

bukovo, brez prahu in praške kupuje stalno od 1000 kg naprej »Ilirija« d. o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 46. (k)

Prodajmo

Beseda samo 50 par

Posodo

kakor vso kuhinjo, opremo in porcelan kupuje najceneje pri Jeklo, Ljubljana, Stari trg.

Cevli na obroke

TEMPO, Gledališka ul. št. 4 (nasproti opere)

Restavracija

naprodaj po zelo ugodnih plačilnih pogojih. Ponudbe pod »Restavracija« št. 2468 na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Ugodno naprodaj

osebni avto Ford, 4 sedežna limuzina, let. 1929, cca 26.000 km, za 25.000 Din, ali zamenja za tovrstnega. Pismena vprašanja na upravo »Slov.« pod »Ford avto« 2697. (l)

Otroški voziček

na peresih naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2726. (l)

Stelajo

s 144 kartonastimi predali, pripravna za kakega obrtnika ali pisarno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2723. (l)

Puhasto perje

čisto čohano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštne povzetju L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Prima bukova drva

dostavljena na dom, cca 115 Din, zažana 125 Din, klana 135 Din za m³. — Putrich, Dolenjska c. 6.

Vino

pristno štajersko iz domačih goric, vinsko žganje, brinjevec, borovničar, slivovko, razne likerje, kakor tudi domačo šunko, hrenovke in drugo delikateso nudi po zmerjenih cenah delikatesna trgovina Sotelsšek — Gradišče 10.

Jajca 75 par

tudi orehi in jedra najceneje! Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5.

Sodavičarji, pozor!

Vsled preselitve se poci in pod ugodnimi pogoji prodajo dobro vpeljana izdelovalnica brezalkoholnih pijač z inventarjem, v večjem mestu z lepo okolico v Dravski banovini. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (l)

Naprodaj

je čez 300 q prvovrstne krme, polovico lucerne, polovico sladkega sena in 100 q slame. Interesenti naj vprašajo pri »Ljudski posojilnici« v Celju. (l)

Štefan Trnka

hotelir

Ivanka Rus

hčerka trgovca

poročena

Bled, 2. III. 1932 Poročje

Obč

Beseda samo 50 par

Konfekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker — Ljubljana — Sv. Petra cesta 14.

Nogavice

rokavice, robce, perilo, torbice, kravate nizke cene samo pri PETELINC-u Ljubljana ob vodi blizu Presernovega spomenika.

Telefon 2059

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Premog suha drva

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Pogon, Bohoričeva ulica 5

Šivalne stroje

specialne stroje vseh sistemov, popravila in reševanja. Cena nizka, delo garantirano. Priporočila: Emil Klobčaver, specialni mehanik, Sv. Petra c. 47.

langere (pogone)

in druga kemija nudi na enotni veletrgovini. A VOLK LJUBLJANA. Restitva cesta 24.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

Sotra

najprejdenja kartoteka Soklič, Maribor.

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti 7 Din, stenski prti rdeči ali modro obrobljeni 10 Din, prtički od 1 Din naprej blazine, milje etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.

Malek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Strukeli

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Vezanje zaves perila monogramov etc. Entlanie, ašuriranje — »Breda« žepni robci komad 2 Din.